Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 123/1418	Łódź, Poniedziałek 28 maja 1928 r	זעקסטער יאהרגאנג	לאדז, מאנטאג ט' סיון תרפ"ח	Nr. 123/1418

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

די גענעראל=שלאכט ביי פעקין

אין דעם קאמף נעהמען אנטייל א האלב מיליאן סאלדאטען.

מאסקווע, 27 (ספ. טעל.) אין קאמיסאריאט פאר אויסערן־ענינים איז אנגעקומען פון שאנכאי א טעלעגראפישע ידיעה, אז דעם 25 ר. ח. אינ־דערפריה איז אויף דער ליניע, וואס ליגט אויף א שטח פון 75 קילאמעטער פון פעקין — אנגעהויבען א גענעראל־שלאכט וועגען דער הויפט־שטאט פון כינא.

אין דעם ראזינען קאמף נעהמען אנטייל פון ביידע צדדים ארום א האלבען מיליאן זעלנער.

לאנדאן, 27 (ספ. טעל.) דער גרויסער קאמף וועגען איינגעהמען פעקין איז שוין אויפ'ן לינקען פליגעל רעצידירט געווארען לטובת דער דרום־ארמיי.

דער גען. פאנג האט אין דער שפיץ פון זיינע אייזערנע דיוויזיעס פערנומען מיט א שטורעם די שטאט קאלגאן, וואס ליגט 125 מייל ווייט פון פעקין.

גלייכצייטיג רוקט זיך פאראויס, ביי שווערע קאמפען, די ארמיי פון טשאנג־קאי־שעק.

פעקין איז שוין ארומגערינגעלט מיט א גרויסען האלב־קרייז.

די באהן־ליניע פון טיען־טזין שיצט דאס יאפאנישע מיליטער, וואס וויל שטערען דעם פולשטענדיגען איבעררייס פון דער קאמוניקאציע.

מען דארף רעכענען, אז פעקין וועט פאלען אין די נאהענטסטע טעג.

די פוילישע קאמוניסטען אין בערלין איבערגעגעבען צו א געריכט.

בערלין, 27 (ספ. טעל.) דער פראצעס געגען ד' יארעסטירטע פוילישע קאמוניסטען מיט'ן רעפ. סאכאצקי בראש איז נישט פארגעקומען, מחמת דער אדמיניסטראציע־ריכטער איז נאכ'ן אויספארשען די אקטען געקומען צו דער איבערציי־גונג, אז דער ענין דארף איבערגעהן אין א געוועהנליך געריכט.

גלייכצייטיג איז אריינגעטראגען געווארען א פארשלאג וועגען פערהאלטען די ארעסטירטע אין אויספארשונגס־ארעסט.

מיסברויכען אין ווארשאווער מאגיסטראט.

ווארשא, 27 (טעלעפאניש) אין היגען מאגיסטראט זענען ענטדעקט געווארען א רייהע מיסברויכען אין דער האנדעלס־אינספעקציע.

11 בעאמטע זענען אפגעשטעלט געווארען אין זייער טעטיגקייט.

די קאנטראל־אפטיילונג האט אונטערגענומען אנ'ענערגישע אויספארשונג.

ווי ס'איז לעת עתה פעסטגעשטעלט געווארען האבען די בעאמטע אויסגענוצט פאר אייגענע צוועקען רעקווירירטע מאגיסטראט־געלדער.

צו־הילף „איטאליא".

אסלא, 27 (ספ. טעל.) פון קינגסבעי מעל־דעט מען, אז די שיף „איטאליא", וואס האט געכטען געזאלט אויסלאזען, איז לעת עתה נישט אנגעקומען.

עס איז דא א חשד, אז דער איטאליענישער לופט־שיף האט אי זוענ געטראפען אנ'אומגליק.

דער דאמפער „ציטטא די מילאנא" איז אפ־געפאהרען צו זוכען די „איטאליא".

אסלא, 27 (ספ. טעל.) אלס ענטפער אויף דער בקשה פון דעם איטאליענישען געזאנדטען, האט די נארוועגישע רעגירונג ערקלערט, אז זי נעהמט אין אכט די פראגע פון הילף פאר'ן גענעראל נאבילע און זיין פאלאר־עקספעדיציע.

וועגען דעם ראזיגען ענין זענען שוין אפגע־האלטען געווארען קאנפערענצען מיט מאסגעבענדע קרייזען.

ש

עקספלאזיע אין א שאכטע.

ניו־יארק, 27 (ספ. טעל.) אין דער שאכ־טע „קאנינגהאם" פון דער געזעלשאפט הארסאן, אינ'ם שטאט פענסילוואניען, איז פארגעקומען אנ־אויפרייס פון אונטערערדישע גאזען

עס זענען געפאלען קרבנות 8 דער'הרג'עטע און 10 שווער־פערוואונדעטע בערג־ארבייטער.

פערזיגעלט די פאבריק פון גיפ־טיגע גאזען אין האמבורג.

בערלין, 27 (ספ. טעל.) „בערלינער טאגע־בלאט" איז מודיע פון האמבורג, אז די פאבריקאציע פון פאספאגען אין די אנשטאלטען פון שטאלצענ־בערג האט געדויערט פון יאהר 1925 ביז 1926, און איז געהאלטען געווארען אין שטרענגער גע־היימעניש. דאס האט זיך גוט איינגעגעבען, ווייל די עקספערימענטען און פרובען, וואס זענען גע־מאכט געווארען אין דער פאבריק זענען בעשטימט געוועזען פאר דער פאבריק, וואס איז געבויט געווא־רען אין סאוויעט-רוסלאנד.

אין דער האמבורגער פאבריק – שרייבט דער „בערלינער טאגעבלאט" – האבען געארבייט אויס־שליסליך קאמוניסטען, וועלכע האבען שטרענג גע־האלטען דעם סוד.

איצט איז שטאלצענבערג'ס פאבריק, וועלכע איז איבערגעגאנגען צו דער פירמע מיגענבערג פערזיגעלט געווארען דורך דער מאכט.

נור 1 ביליגער רעקלאמע-חודש!

דערמיט מאך איך בעקאנט דעם ג' פובליקום, אז איך האב ערעפענט

א לוקסוס-טריקאטאזש-געשעפט

פון אייגענע אויסארבייטונגען לויט די נייעסטע אויסלענדישע מאדעלען.

כ'בעזיץ אויף לאגער א רייכען אויסוואהל פון די עלעגאנטסטע

דאמען = קאסטיומען, פולאווערס, זיידענע זשעמפערס, סמאקינגס, פאלטענס, קינדער = גארניטורען א. ז. וו.

אלעס צו די ביליגסטע פאבריקס-פרייזען.

די פאבריק געפינט זיך אונטער לייטונג פון א אויסלענדישען ספעציאליסט.

מיט אכטונג

A. H. BORNSZTAJN
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 82
SKLEP, W PODWÓRZU, NA LEWO.

בעמערקונג: זעמטליכע בע־שטעלונגען פון אייגענע און אנפערטרויטע מאטעריאלען ווע־רען פינקטליך און שנעל אויסגעפערטיגט.

ביום א' דשבועות נפטרה בשנת החמשים ואחד לימי חייה והובלה לקבורה האשה החשובה נ"ע

יענטא ראכעל קנאפף

אשת הרה"ג ר' שמואל נ"י דומ"צ בגליל גרינער מארק

מבית בערלינסקי

נכדת הרב הגאון מהרצ"ה זצ"ל מקאנין תנצב"ה.

המודיעים בצער עמוק

משפחתה המתאבלת.

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט"

האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

פון חדר „יסודי התורה הראשון"

שע"י אגודת „שלומי אמוני ישראל", לאדז, פאלודניאווא 11.

לויט די פעראָרדנונג פון דער שול-מאכט, מוזען אלע עלטערן, וועלכע ווילען זייערע קינדער לאזען לערנען אין חדר צום קינפטיגען שול-יאהר 1928/29 (ד.ה. פון ר"ח אלול הבע"ל) אייגענהענדיג אונטערשרייבען וועגען דעם א דעקלאראציע אין די שול-אינספעקציע ביז יום ה' נשא ב' הבע"ל (דעם 31. מאי ד.י.) אין געגענפאל, וועלען זיי איינגעשריבען ווערען אין די פאלקס-שולען.

דעקלאראציעס ווערען אויסגעפיהרט אין קאנצלאריע פון חדר טעגליך פון 11–1 מיטאג און פון 5–8 אין אווענד. די לייטונג.

בעמ.: די ביז-איצטיגע תלמידים מוזען זיך אויך אויפסניי דעקלארירען ווי אמשנעלסטען, דען עס ווערען שוין אנגענומען נייע תלמידים און די פלעצער זענען בעגרענצט וכל הקודם זכה. און דער פלאץ, וואס ווערט בעזעצט דורך א נייעם תלמיד, נוצט נישט קיין שום טענות וחשיבות צו ענדערען.

פאהרט איהר אויף ערהאלונג

געדענקט!

דאס איהר מוזט איינקויפען אייערע קאסמעטיק

ווי: פערפומען, זייפען, געזיכטס=קרעמען, פודער

נור אין די ביליגסטע קוועלע —פון דער ערשטער— קאנקורענץ-פערפומעריע

S. BUCHWEITZ, PIOTRKOWSKA 22
Telefon Nr. 31-43.

היינט, מאנטאג ד. 28. מאי, 6 אווענד קומט פאר

א פערזאמלונג

פון קאלאניאל= און שפייז-הענדלער אין לאקאל פון קאלאניאל-הענדלער-פערבאנד צעגעלניאנא 15

טאגעס-ארדנונג : 1) האנדעלס-שעה'ן, 2) די פערשארפטע שטאפען, 3) שטייער און נאך אנדערע וויכטיגע פראגען.

צוליב די וויכטיגקייט פון די פראגען איז געווינשען צאהלרייך צו ערשיינען.

די פערוואלטונג

פון קאלאניאל-קליינהענדלער-פערבאנד ציגעל.15

דעם טיפסטען ביילייד דריק איך אויס אונזער מו"צ הרב' מו"ר אהרן שמואל קנאפף (ביים גרינעם מארק), צוליב'ן טויט פון זיין פרוי

יענטע רעכיל בערלינסקי

בת צבי דוב

המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבילי ציון וירושלים.

פערוואלטונגס-מיטגליד פון די תלמוד תורה, ליפאווא 31

מנחם מענדל הימעלפארב.

571

פרעסע=רעפרעסיעס אין רומעניע.

בוקארעשט, 27 (ספ. טעל.) אויף א פער־זאמלונג פון אלע 3 פרעסע-ארגאניזאציעס איז אנגענומען געווארען א פייערליכער פראטעסט געגען דער איינפיהרונג פון דער שטרענגער פרעסע-צענזור און געגען דעם ארעסט פון זשורנאליסטען ביים ערפילען זייערע פליכטען. אין דער רעזאלוציע זעגען בעגריסט געווארען די ארעסטירטע זשורנאליסטען און ס'איז אויסגעדריקט געווארען די האפנונג, אז דאס געריכט וועט נישט דערלאזען צו אזא אומרעכט.

אלע דריי פארזיצענדערס פון די פרעסע-ארגאניזאציע, וועלען וועגען דעמזעלבען ענין אינטערווענירען ביים רעגענטען-ראט. ווייטער איז בעשלאסען געווארען צו רופען פראטעסט-מיטינגען און צו גרינדען א קאמיטעט פון רעדאקטארען און ארויסגעבער, כדי צו געפינען א מיטעל, ווי-אזוי צו בעפרייען די פרעסע.

באמבעס-אטענטאט אין בוענאס-איירעס.

דער איטאליענישער קאנסול ניצול=געווארען — 40 קרבנות.

בוענאס-איירעס, 27 (ספ. טעל.) אין איטאליענישען קאנסולאט איז געווארפען געווארען א באמבע, 6 פערזאן זענען דער'הרג'עט געווארען. 4 שווער פערוואונדעטע און 30 לייכט פערוואונדעטע. דער אטענטאט איז געמאכט געווארען אויפ'ן איטאליענישען קאנסול. ער איז אבער נישט געווען אין בנין פון קאנסולאט. דער אטענטאט זאל זיין ארגאניזירט פון אנטי-פאשיסטישע קרייזען אין ארגענטינא.

דער ענין בעלא קוהן

מאסקווע, 27 (ספ. טעל.) אויף דער זיצונג פון „פאליט-ביורא" איז געווערס געווארען וועגען אנ'אינטערווענץ פון דער סאוויעטישער רעגירונג מכוח דעם מעגליכען ארויסגעבען פון בעלא קוהן צו דער אונגארישער רעגירונג.

טשיטשערין האט זיך קאטעגאריש ארויסגעזאגט געגען אנ'אינטערווענץ.

דער קאמף מיט אויפשטענדיגע אין ווייס-רוסלאנד

מאסקווע, 27 (ספ. טעל.) פון מינסק איז ארויסגעשיקט געווארען קיין באריסאוו א קאוואלעריע-פולק געגען די „ווייסע" אויפשטענדיגע אין באריסאווער קרייז.

וויזיטען פון דער סאוויעטישער עסקאדרע

מאסקווע, 27 (ספ. טעל.) אין אנהויב יולי וועט ארויסשווימען פון קראנשטאט אין די אויסלענדישע וואסערען א סאוויעטישע עסקאדרע אין בעשטאנד פון 6 שיפען.

די עסקאדרע וועט אנקערען אין איינעם פון די דייטשע פארטען און אין נעאפאל.

מארד און זעלבסטמארד אין דער פראנצויזישער מיסיע.

ווארשא, 27. (טעלעפאניש). נעכטען האט דער לאקאי פון דער פראנצויזישער מיסיע אין ווארשא, דער 24-יעהריגער יאן קוויאווא דערשאסען דאס שטובען-מיידעל זאפיא גאזשדוק און דערנאך זיך אליין. ביידע זענען טויט.

נייע הלוואות פאר פוילען

פאר אויבערשלעזיען און אויף טעלעפאן=אינוועסטיציעס

ווארשא, 27 (טעלעפאניש) די אונטערהאנדלונגען, וואס ווערען געפיהרט אין פינאנץ-מיניסטעריום וועגען אמעריקאנער הלוואה פאר אויבערשלעזיען נעהען שוין צום סוף. גלייכצייטיג ווערען געפיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען א הלוואה אויף איינארדנען א פולשטענדיג נייע טעלעפאן-קאמוניקאציע אין פוילען.

סאוויעטן לייקענען קאטעגאריש

אז זיי האבען א שייכות צו דער שפיאנאזש=אפערע.

ווארשא, 27 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די סאוויעטישע געזאנדשאפט אין ווארשא האט צוגעשיקט א נאטע צום פוילישען אויסערן-מיניסטעריום, אין דער נאטע ערקלערט די געזאנדשאפט, אז זי האט קיין שום געמיינשאפטליכעס מיט דער שפיאנאזש-אפערע וואס איז ענטדעקט געווארען אין קראקא, די געזאנדשאפט ערקלערט, אז דער העלד פון דער אפערע דער באהנבעאמטער טורעק האט בשעתו געוואלט שאנטאזשירען די סאוויעטישע געזאנדשאפט אין ווארשא.

עראפלאן-קאטאסטראפע

2 לופט=פליהער אומגעקומען.

דעמבלין, 27 (א. ה.) דער מיליטערישער עראפלאן, וועלכער איז געפלויגען פון לעמבערג קיין ווארשא איז אראפגעפאלען אין פולאווי. דער עראפלאן איז צושמעטערט געווארען, ביידע פליהער זענען דער'הרג'עט געווארען.

טעלעפאן בערלין-בוענאס-איירעס

בערלין, 27 (א. ה.) היינט איז פארגעקומען דאס ערשטע ראדיא-טעלעפאנישע געשפרעך צווישען בערלין און בוענאס-איירעס.

נאפט-שרפה אין באקו

מאסקווא, 27 (א. ה.) אין באקו האט אויסגעבראכען א גרויסע שרפה אין די נאפט-קוואלען, די שרפה רויערט נאך ביז איצט, די שאדענס זענען זעהר גרויס, ס'איז נישט פערהאן קיין שום אויסזיכט איינצולעשען די שרפה.

געפעלשט קונסט-בילדער

פאריז, 27 (א. ה.) אין פראנקפורט-אם-מיין איז ענטדעקט געווארען א ווערקשטעל, וואו עטליכע קונסט-מאלער האבען געפעלשט בילדער פון בעריהמטע קינסטלער, די בילדער זענען אוועקגעשיקט געווארען אין דער גאנצער וועלט און ס'זענען געווען צו עטליכע „אריגינאלען".

ערד-ציטערניש אין גאלזענקירכען

בערלין, 27 (אטע) נעכטען נאכמיטאג איז אין גאלזענקירכען פארגעקומען אנ'ערד-ציטערניש, וועלכע האט געדויערט 2 מינוט, די בעפעלקערונג לעבט אין גרויס פאניק. צום גליק זענען נישט געווען קיין אומגליקס-פאלען מיט מענשען.

די שרעקליכסטע קאטאסטראפע

אין דער געשיכטע פון די קוילען=גרובען

170 ארבייטער זענען אומגעקומען.

לאנדאן, 27 (אטע) די אלגעמיינע צאהל אומגעקומענע פון גאז-אויפרייס אין דער קוילען-גרוב „מאטער" אין פענסלוואניען בעטרעפט 170 פערזאן. נעכטען אין אוונט איז ארויסגעגראבען געווארען אנ'ארבייטער, וועלכער האט נאך געלעבט, הגם ער איז געלעגען פערשיט 6 טעג. די קאטאסטראפע אין „מאטער" איז די שרעקליכסטע אין דער געשיכטע פון די קוילען-גרובען.

Dr. med. St. Heinrich

POMORSKA 10, tel. 47-67.

ספעציאליסט פאר קינדער- און אינערע קראנקה. בעהאנדלונג מיט ק'נסטליכע בערגזון-בעשטראהלונגען קווארץ-לאמפען). נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

Dr. med. I. WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, Tel. 26-02.

אינערליכע קראנקהייטען. ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען- און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אן אין דער לעטשניצע זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאכמיטאג.

Dr. H. Wołkowyski

זאכאדניא 57 (צעגעלניאנא 19), טעלעפאן 37-70

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקה., מענער-שוואכע, בעהאנדעלט מיט קווארץ-שטראהלען. נעהמט אן פון 1—2 און פון 4 8 אווענד. פאר פרויען פון 4—5 אין א ספעציעלען ווארטע-זאל.

גמנסיה עברית ש. י. קצנלסון 28 צגלניאנה 28 : זונטאג, ד. 3. יוני 3 א זייגער נאכמ. קומט פאר

פארשטעלונג

עס וועט צום ערשטען מאל! אן פגעפיהרט ווערען דאס לעצטע ווערק פון יצחק קאצענעלסאן

1) קבוץ=גליות — וואו עס ערשיינען יודען פון גאר דער וועלט מיט זייערע געזאנגען און טענץ.

2) „די ליאלקע" אריגינעלע קאמעדיע אין 1 אקט. | 3) שילער-כאר אונטער דער לייטונג פון פראפ. י. זאזולא. | 4) לידער און פרעבעל-שפילערייען, | 5) גימנאסטישע איבונגען

אין דער פארשטעלונג נעהמען אנטייל אלע שילער. — די גאנצע הכנסה איז בעשטימט לטובת דער זעלבסט-הילף ביי דער גימנאזיע. — איינצעלהייטען אין די פראגראמען.

בילעטען שוין צו בעקומען טעגליך פון 4 ביז 7 נאכמיטאג אין קאנצעלאריע פון גימנאזיע און אין טאג פון דער פארשטעלונג ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.

א גראנדיעזע פאר קינדער און ערוואקסענע

זונטאג, ד. 3. יוני 3 א זייגער נאכמ. קומט פאר — זאל פילהארמאניע 20 נארוטאוויטש 20

מיט א זעהר אינהאלטסרייכען פראגראם.

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, דאס מיטוואך, דעם 30 מאי ד. י. 4 א זייגער נאכמיטאג, קומט פאר צום ערשטען טערמין אין אייגענעם לאקאל, ציגעל גאס 53

די יעהרליכע

אלגעמיינע פערזאמלונג

פון די מיטגלידער

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) עפנען די זיצונג. 2) וואהל פון א פארזיצענדען, 2 אסעסארען און 1 סעקרעטאר. 3) קאסע-בעריכט. 4) איבערלייענען און בעשטעטיגען דעם פראטאקאל פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע. 5) טעטיגקייטס-בעריכט. 6) ענדערען די סטאטוטען. 7) דיסקוסיעס. 8) וואהל פון א פערוואלטונג און רעוויזיאנס-קאמיסיע. 9) פרייע פארשלאגען.

1) בעמערקונג: ביי א נישט גענוגענדער צאהל מיטגלידער, וועט די פערזאמלונג פארקומען דעמזעלבען טאג, אין זעלבען לאקאל, 7 א זייגער פארנאכט.

2) בעמערקונג: די פארוואהל פערזאמלונג קומט פאר היינט, מאנטאג, דעם 28-טען מאי ד. י. אין אייגענעם לאקאל, 4 א זייגער נאכמיטאג.

די פערוואלטונג — 444

פון „לינת הצדק"

אכטונג, שטעפער=מייסטער!

היינט מאנטאג, דעם 28 מאי ה. י. פינקטליך 8 א זייגער אווענד, קומט פאר אין לאקאל פון שטעפער-מייסטער-פעראיין, פאלודניאווא 4

א פערזאמלונג

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: 1) האנדווערקער-קארטען, 2) די לאגע אין פאך, 3) פערשידענעס. עס האנדעלט זיך אין אייער עקזיסטענץ בערעכטיגונג ווייטער צו פיהרען א ווערקשטעל, דארום קומט אלע צו דער פערזאמלונג.

די פערוואלטונג

פון שטעפער-מייסטער-פעראיין

Dr. med. A. MAZUR

אויערען, נאז- און האלז-קראנקהייטען, שטימע- און שפראך-פעהלערען (שטאמלען א.ז.ו.)

האט זיך איבערצויגען פון נארוטאוויטש 44

אויף וואסכאדניא 65, טעל. 01-66

(איינגאנג אויך דורך פעטריקאווער 46).

נעהמט אן פון 11.30 ביז 12.30 און פון 3—5 נאכמ.

LEKARZ-DENTYSTA צאהן=ארצט

St. GELBERG

זאכאדניא 15, טעל. 08=31

היילט גאנץ פערנאכלעסיגטע צייהן- און מונד-קראנקה.. צאהן-ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע צייהן. נעהמט אן פון 7—9 אווענד. צו ביליגע פרייזען.

1 צימער מיט א בעזונדערען איינגאנג אויף א פראצאוויגע נישט העכער ווי ביז'ן 2-טען שטאק אויף דער צעגעלניאנא (פון פיעטריקאווער ביז קילינסקי גאס) ווערט געזוכט. אפערטען אונטער „בעזונדערער איינגאנג" אין דער אדמינ. פון „נ. פ."

א גענוצט שלאף - צימער צום קויפען געזוכט. אפערטען אין אדמ. „שלאפצימער"

א הארציגען מזל-טוב ווינש איך דער פאמיליע קאהן צו דער תנאים פון זייער זוהן

אברהם קאהן

מיט פרל. רחטשע קאטעק

עקיבא גרינבוים. 599

איך קויף און פערקויף מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, ניי-מאשינען, גארדעראבען, סאמאווארען א.ז.וו. און צאהל די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן נארוטאוויטשא 19 (דזיעלנא)

אין מעבעל-געוועלב, (פריוואט-וואוינונג שענקעוויטש 29)

ביי מיר איז שטענדיג דא פערשידענע גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 819

Dr. med. E. Szereszewska

Wiśniowa góra, Willa Krenicera.

קינדער-קראנקהייטען.

נעמט אן פון 10—11 פריה און פון 4—5½ נאכמיטאג.

עס ווערט געזוכט

צו קויפען אדער בארגען „לאדזער מארגענבלאט" איין פולען קאמפלעט פון ארויסגעגעבען פון אסטראווסקי, וואס איז ארויסגעגאנגען פאר דעם קריג.

מיך צו ווענדען צו מ. ח. רומקאווסקי, קילינסקי 105, טעלעפאן 12-50.

לאָדז. 28 מאי 1928

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 28 מאי 1928

„ווילנא" — הויפּט-שטאָט פון ליטא".

ליטא איז מען שוין פון לאַנג געוואוינט צו נעהמען נישט ערנסט; מ'בעטראַכט די מלוכה און די טאַקטיק פון איהרע מלוכה-מענער אַלס די „אַנפאַן-טעריבּלס" פון אייראָפּא, אַלס די קינדער, וואָס זענען אייביג גרייט צו בעווייזען שטיפערישע קונצען, וואָס האָבען אָבער נישט קיין ערנסטע בעדייטונג.

אַזוי בעציהט מען זיך איצט אויך צו דעם אַקט, מיט וועלכען דער ליטווישער מלוכה-פּרעזידענט האָט בעשאַנקען דאָס לאַנד ביי דער געלעגענהייט פון 10 יעהריגען יובילעי פון ליטע'ס זעלבּסטשטענדיגקייט. פאַר די אינערליכע פערהעלטנישען אין ליטע האָט די געענדערטע קאָנסטיטוציע, וועלכע איז דאָרט איצט פערעפענטליכט געוואָרען, אַ גאַנץ וויכטיגע בעדייטונג. זי קרוינט די עוואָלוציע, וועלכע דאָס קליינע לאַנד האָט אַדורכגעמאַכט אין משך פון די 10 יאָהר פון זעלבּסטשטענדיגען לעבען, דעם כסדר'דיגען איבּערגאַנג פון אַ דעמאָקראַטישער אָרדנונג מיט ברייטע און געזיכערטע דעמאָקראַטישע איינריכטונגען, געזעצען און בעציהונגען צו אַ פאַשיסטיש-דיקטאַטאָרישער אָרדנונג, ביי וועלכע די מאַכט איז קאָנצענטרירט אין די הענד פון אַ הייפעל מענשען און די דעמאָקראַטישע אינסטיטוציעס — סיי די אַלגעמיינע, סיי די, וואָס בעציהען זיך צו די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען — זענען כמעט אינגאַנצען געשטראָכען געוואָרען.

אין דער נייער ליטווישער קאָנסטיטוציע איז אָבער אויך פאַרהאַן אַ פּונקט, וואָס וואָלט געקאָנט ברענגען צו ערנסטע און דראָהענדע קאָנסעקווענצען, ווען מ'וואָלט, ווי געזאָגט, נישט בעטראַכט ליטע פאַר דעם קינד, וועלכען עס זענען ערלויבט אַלערליי שטיפעריי'ען.

לויט דער נייער קאָנסטיטוציע ווערט ערקלערט אַלס די עיר הבירה פון ליטע נישט קיין אַנדערע שטאָדט, ווי ווילנע. וואָלט עס זיך געהאַנדעלט נישט וועגען ליטע, נאָר וועגען אַן אַנדער מלוכה, וואָלט לאָמיר זאָגען, אַן אַנדער אייראָפּעאישע רעגירונג ערקלערט, אַז איהר הויפּטשטאָט געפינט זיך אין די גרעניץ געביטען פון אַ פרעמדער מלוכה, דאַן וואָלט דאָס געווען אַ פולשטענדיג גענוגענדער גרונד צו איבּעררייסען די דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען, צו אולטימאַטומס און צו די פאָלגען פון דערפאָלגלאָזע דיפּלאָמאַטישע שריט — צו אַ בעוואָפענטען קאָנפליקט. אין פאַל פון ליטע איז די מעשה נישט אַזוי געפעהרליך, פוילען איז פשוט צוגעוואוינט צו די עקסצענטרישע אויפטוען פון דעם קליינעם שכן. וויפיל מאָל איז פוילען אויסגעקומען צו הערען ערקלערונגען פון ליטווישע מלוכה-מענער, אַז ביידע לענדער געפינען זיך אין מצב פון קריג, הגם קיין פאַקטישער קריג איז נישט געווען, און די פּרעטענזיעס פון ליטע אויף ווילנא געהערען אויך צו די כראָנישע קרענק פון ליטע, אויף וועלכע מ'האָט שוין אויפגעהערט צו לייגען אַכט און געוויכט.

דאָס ערקלערען ווילנע אַלס הויפּט-שטאָדט פון ליטע אין דעם וויכטיגסטען רעכטליכען דאָקומענט, וואָס אַ מלוכה בעזיצט — אין דער קאָנסטיטוציע — איז נאַטירליך אַן אַקט פון גרעסטער אַזוי צו זאָגען טאַקטלאָזיגקייט אין צווישענפעלקערישע בעציהונגען. די פּרעטענזיעס אויף ווילנע מצד ליטע פון עצם-שטאַנדפּונקט האַלטען נישט אויס קיין קריטיק, ווייל ווילנע איז צום ווענינגסטען ליטוויש, אין דער שטאָדט און אין גאַנצען קאַנט שטעלען מיט זיך די ליטווינער פאַר אַ נישטיגע מינדערהייט. פון שטאַנדפּונקט פון אינטערנאַציאָנאַלע אָפּמאַכען איז די האַנדלונג פון דער ליטווישער רעגירונג אַ שריט, וואָס איז געווענדעט געגען די דאָזיגע אָפּמאַכען און געגען דעם פעלקער-בונד אַלס היטער פון דעם אַנגעשטעלטען סטאַטוס קוואָ אין אייראָפּע. ליטע איז אַ מיטגליד פון פעלקער-בונד און לויט'ן סטאַטוט פון פעלקער-בונד איז יעדער מיטגליד פערפליכטעט צו שוינען די גרעניצען פון די אַנדערע מלוכות, און די איצטיגע גרעניצען פון פוילען זענען בעשטעטיגט דורך אַ בעשלוס פון אַמבּאַסאַדאָרען-ראַט.

דער שריט אַליין פאַר זיך איז אַלזאָ מצד ליטע אַ שווער פערגעהען לגבי פוילען און לגבי די מלוכות, וואָס האָבען גאַראַנטירט די פוילישע גרעניצען. דער שריט ווערט אָבער בעטראַכט אַלס אַן אָפּאָרטונען-פּאָליטיק, וועלכע קאָן נישט ערנסט גענומען ווערען און אַלס אַזעלכער ווערט ער אויך אָפּגעשאַצט כמעט פון דער גאַנצער פוילישער געזעלשאַפטליכער מיינונג. עס הערט זיך פון ערגיץ נישט קיין שטים, וועלכע זאָל פאָדערען פון דער פוילישער רעגירונג אַזאַ רעאַקציע אויף וואָלדעמאַראַס'עס נייעם איינפאַל, אַז דער שלום אויף מזרח זאָל געשטעלט ווערען אין סכנה. אויף אַט דער ליניע הערט וואַהרשיינליך אויך געהען די פוילישע רעגירונג.

—ען

התראה פון 13 מיליאָן

און די כוונה פון די וואַהלען אין דייטשלאַנד.

אויסערליך קאָנסטיטוציאָנעל און סכעמאַטיש איז דייטשלאַנד דאָס פרייסטע לאַנד פון דער וועלט. צוליב פּאָליטישע טעמים ווערט קיינער נישט אונטערדריקט. זענען אין אַלע וואַהל-אַקציעס בעטייליגט אַלע בעפעלקערונגס-טיילען און גאָרנישט איז אָפּהענגיג פון וועלכען נישט איז צענז.

איצט האָבען זיך דרייצען מיליאָן שטימען דערהויבען דראָהענדיג פאַר דער פאָרערונג פון דעם סאָציאַלען אומבּייט אין לעבענס-סדר. עס וואָלט זיין טרויעריג און יאוש'דיג פאַר דייטשלאַנדס ווייטערדיגען לעבען, אויב מען וואָלט אַלע שטימען פאַר די סאָציאַליסטען און קאָמוניסטען אויסגעטייטשט, ווי דעם רצון צו אַן אינערליכער שנאה צו דער לאַנד גופא. אַמאָל זענען די סאָציאַליסטען און די מאַרקסיסטען בעצייכענט געוואָרען אַלס דער אינערליכער שונא, אַלס דער כח, וועלכער האָט נישט קיין פאָטערלאַנד און איז נישט פּאַטריאָטיש.

אויב אָבער אַ לאַנד, וועלכע האָט אַ וועהלער צאָהל פון 35 מיליאָן, בעזיצט אַן אינערליכען שונא מיט אַ וועהלער-צאָהל פון 13 מיליאָן, דאַן איז זייער טרויעריג און שוואַרץ די צוקונפט פון לאַנד. דייטשלאַנד וואָלט אין דעם פאַל געווען אַוועקגעשטעלט פאַר אַ שווערער ברירה: אָדער דער מיליטאַריזם וואָלט געמוזט אָרגאַניזירט און געשאַפען ווערען, כדי פון דאָסניי אויסצובויען אַן אונברחמנות'דיגען דעספּאָטיזם אויף פערניכטען און מבטל מאַכען די טרעגער פון די סאָציאַלע פאָדערונגען, ד. ה. זי וואָלט געמוזט אָפּשאַפען די דעמאָקראַטיע און איהרע גרונטלאַגען, אָדער זי וואָלט געמוזט קאַפּיטולירען און אַריבּערגעבען די מאַכט פולקומען צו דעם קלאַס, אין וועלכען זי זעהט אַ פיינט פון דער נאַציאָנאַלער גאַנצקייט. אין ביידע פאַלען וואָלטען די וואַהלען געווען דער צייכען פון דעם באַגינענדיגען שטילען אָדער אָפענעם בירגער-קריג און פון ווירטשאַפטליכען צוזאַמענברוך.

באמת אָבער איז היינט אין גאַנץ דייטשלאַנד אַחוץ איינציגע פּאָליטיש-און מלוכיש-קורצזיכטיגע, פערהאַן קיין איין פערנינפטיגער מענש, וועלכער פאַרהאַן קיין איין פאַרנימפטיגער מענש, וועלכער זאָל נישט דערקענען, אַז די דרייצען מיליאָן שטימען פאַר די אַרבייטער-פּאַרטייען האָבען אַרויסגעזאָגט שאַרף און זיכער די מיסיע פון אַ מאָדערנער, דעמאָקראַטישער קולטור-מדינה. דער שווערפּונקט פון דעם ווירטשאַפטס-סדר און פון דער מלוכה-אָרדנונג ליגט אויף דעם סאָציאַלען געביט. די דעמאָקראַטישע פאָרמען מוזען פערפולט ווערען מיט אַ סאָציאַלען אינהאַלט. די אונטערדריקטע און פערבּיטערטע אַרבייטער-מאַסען מוזען פעראינטערעסירט ווערען אין דעם קיום פון דעם מלוכה-לעבען. מיט דער כוונה מוז רעפאָרמירט ווערען דער קאָדעקס פון די סאָציאַלע דינים און געזעצען, וועלכע בעשטעהען איצט אין דער געגענוואַרט. עס מוז רעגולירט ווערען די בעציהונג פון אַרבייט-געבער און אַרבייט-נעהמער אויף פּראָגרעסיווערע און האַרמאָנישערע פונדאַמענטען. מען וועט דעם סימן פון די היינטיגע וואַהלען נישט קענען איגנאָרירען, לגמרי מבטל מאַכען אָן דער שווערסטער סכנה פאַר דעם ווייטערדיגען קיום.

די וואַהלען זענען פאָרגעקומען אונטער דער הערשאַפט פון דער רעכטער קאָאַליציע. די לינקסטע גרופּירונג פון דער קאָאַליציע איז דער קאַטוילישער צענטר.

אין דער אויסווערטיגער פּאָליטיק האָבען די רעכטע פּאַרטייען נישט אונטערשטיצט דעם היינטיגען קורס. לויט זייערע כוונות וואָלט דייטשלאַנד געמוזט אַרויסטרעטען פון פעלקערבונד און זיך אָפּזאָגען פון יעדער שטרעבונג זיך צו פערשטענדיגען מיט פראַנקרייך און מיט אַנדערע מלוכות. אַ נייער קריג איז זייער איינציגע פּראָגראַם. כדי אָבער נישט צו בלייבען אין אַ לעכערליכער פּאָזיציע, האָבען זיי לפנים געאַרבּייט בשותפות מיט דעם צענטר און מיט דער פאָלקס-פּאַרטיי, וועלכע פיהרען ווייטער די פּאָליטיק פון שלום און פערשטענדיגונג.

די מפּלה פון די דייטש-נאַציאָנאַלע איז שטאַרקער, ווי מיר האָבען פריהער גערעכענט. די מאָנאַרכיסטען זענען געווען אין קלעם. פון איין זייט האָבען זיי געהאַט גע'חתמעט אַ פּראָגראַם מיט רעפּובּליקאַנישע פּרינציפּען. פון דער אַנדערער זייט אָבער האָבען זיי אין זייער פּרעסע און אין דער ברייטער עפענטליכקייט אָנגעפיהרט מיט אַ דעמאַגאָגישער העצע געגען דעם גאַנצען רעפּובּליקאַנישען סדר און האָבען זיך נישט געשעהמט אָפען אויפצוטרעטען געגען שטרעזעמאַן פאַר זיין פערשטענדיגונגס-פּאָליטיק, הגם זייערע פאָרשטעהער זענען געזעסען אין איין קאַבּינעט מיט שטרעזעמאַנען גופא. די ראַדיקאַלע מאָנאַרכיסטישע וועהלער האָבען זיך אָפּגעקערט פון די צוויי-פּנים'דיגע דייטש נאַציאָנאַלע פּאָליטיקער צוליב די פּשרות פון זייערע לידערס מיט'ן רעפּובּליקאַניזם. זיי האָבען אָפּגעגעבען זייערע שטימען פאַר די אויסגעהאַלטענע מאָנאַרכיסטען און נאַציאָנאַליסטען פון לודענדאָרפס און היטלערס חדר. אַן אַנדער טייל האָט בכלל פערלוירען דעם צוטרוי צו אַזאַ פּאָליטיק וועלכע איז דיקטירט פון צביעות און טאָג-טאַקטיק. דער סוף איז, אַז די דייטש-נאַציאָנאַלע פּאַרטיי האָט ביי די איצטיגע וואַהלען פערלוירען מעהר, ווי צוויי מיליאָן שטימען. ביי די פריהערדיגע וואַהלען האָבען זיי בעקומען 7 אַ האַלב מיליאָן שטימען, ביי די איצטיגע אפילו נישט קיין 5 מיליאָן. עס מוז אויך פערצייכענט ווערען, אַז ביי דער אַגיטאַציע איז די דייטש-נאַציאָנאַלע פּאַרטיי געווען פאָרזיכטיג. זי האָט נישט געאַרבּייט מיט די אַלטע אַנטיסעמיטישע מיטלען. זי האָט די יודען נישט אָנגעריהרט, און אַ חוץ אין איינציגע פלוגבלעטער האָט זי נישט בעצייכענט די לינקע פּאַרטייען אַלס יודישע כיתות, ווי זי האָט עס געטון ביי פריהערדיגע געלעגענהייטען. בכלל אָבער האָט זי געפיהרט אַ שאַרפע אַגיטאַציע. זי האָט איצט אַ רייכע פּרעסע. איהר הויפּט-מעצענאַט איז דער מיליאַרדער הוגענבּערג, וועמען עס געהערט די פערשפּרייטסטע צייטונג אין בערלין „דער לאָקאַל-אַנצייגער".

אויך די דריטע קאָאַליציע-פּאַרטיי, די דייטשע פאָלקס-פּאַרטיי האָט פערלוירען ביי די איצטיגע וואַהלען. דאָס איז בפרט אַ חידוש. מען האָט געגלויבט, אַז די פּאַרטיי וועט אַרויסקומען פון וואַהל-קאַמף מיט אַ ריוח. די „אויסווערטיגע פּאָליטיק איז אין איהר היינטיגער טאַקטיק אין עיקר אַ פערדינסט פון איהר לידער, ד"ר שטרעזעמאַן איז אָהן שום ספק דער פּאָפּולערסטער דיפּלאָמאַט פון דער מאָדערנער דייטשלאַנד. זיין נאָמען האָט אויך אַ גוטען קלאַנג און דערוועקט אַ שטאַרקען צוטרוי אין דער איבעריגער וועלט. אַלע האָבען געגלויבט, אַז צוליב דעם זכות פון אַזאַ צדיק, ווי שטרעזעמאַן, וועט די פּאַרטיי זיך פונאַנדערוואַקסען און שטאַרק זיך פערגרעסערען. פאַקטיש האָט זי פערלוירען פון 5 ביז 7 מאַנדאַטען. דאָס איז די שווערע שטראָף פאַר דעם, וואָס זי האָט נישט פערשטאַנען אַריינצוברענגען אין אַ הסכם די אויסווערטיגע פּאָליטיק מיט דער אינערליכער. אויף אַזוי ווייט זי איז דעמאָקראַטיש, האָט זי נאָר אין דער לעצטער רגע זיך דערמאָהנט פון איהר עקזיסטענץ. זי האָט אָפּגעוואָרפען דעם רעאַקציאָנערען שול-געזעץ פון איהרע קאָאַליציע-חברים. סאָציאַל אָבער איז זי אַליין געוועזען רעאַקציאָנער. זי האָט רעפּרעזענטירט די אינטערעסען פון דער שטערטישער רעאַקציאָנערער בורזשואַזיע.

אין איהר פּראַקטיק איז זי בכלל געווען נישט אויסגעהאַלטען, פול מיט סתירות און אָפט באַנאַל און אומגעלומפּערט. פון איהר איז אָפּהענגיג געווען, אויב אין דייטשלאַנד זאָל הערשען אַ לינקע מעהרהייט, די אַזוי-גערופענע גרויסע קאָאַליציע, אָדער אַ רעכטע מעהרהייט. נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס די גרונדליניעס פון דער שטרעזעמאַנישער דיפּלאָמאַטיע האָט זיך געצויגען און האָבען בעקומען זייער שפּייז פון דעם לינקען סעקטאָר, האָט די פאָלקס-פּאַרטיי זיך פעראייניגט מיט די רעאַקציאָנערסטע פּאַרטייען. ביי די וואַהלען האָט זי געלאָזען פלאַטערען די שוואַרץ-ווייס-רויטע פאָהן פון דער אַלטער מאָנאַרכיע. פאַר דעם האָט זי בעקומען איצט אַ פּסק. אויך די דעמאָקראַטישע פּאַרטיי האָט פערלוירען 7 מאַנדאַטען. אַ טייל פון איהרע וועהלער זענען אַ פּנים אַריבּער צו דער סאָציאַל-דעמאָקראַטיע. די אומצופריעדענקייט מיט דער פּאַרטיי האָט די סיבּה אין דעם פאַקט, וואָס זי איז נישט געווען גענוג שטאַרק אין דער אָפּאָזיציע און האָט איבּערגעלאָזען אַ צייט לאַנג אַ פאָרשטעהער, דעם קריגס-מיניסטער געסלער, אין דעם רעכטען קאַבּינעט. געסלער איז אפילו צוליב דעם אַרויסגעטראָטען פון דער פּאַרטיי. אָבער געוויסע פערבּינדונגען האָט ער נאָך מיט דער פּאַרטיי אויפגעהאַלטען. הגם די דעמאָקראַטען האָבען אַלס פּאַרטיי בעקעמפט קאָנסעקווענט די רעכטע קאָאַליציע און איהר פּאָליטיק.

פון די וואַהלען דרינגט אַרויס דער וועג פאַר דער דייטשער פּאָליטיק אויף להבא. אָבער דערווייל ליגען נאָך נישט פאַר אַלע ציפערען און מען קען נאָך נישט וויסען, אויב, למשל, די אַלטע ווייאַמאַרער קאָאַליציע (סאָציאַל-דעמאָקראַטען, דעמאָקראַטען, און צענטער) וועלען פאַר זיך אַליין האָבען אַ מעהרהייט.

ה. ב.

ווי לעבען איצט די איטאַליענישע יודען?

א בריף פון איטאַליען

פון ל. גאָלדפישער

(סוף)

און אַזוי זעהען מיר, אַז איטאַליענישע יודען געפינען זיך צווישען די פּראָמינענטסטע און איבּערגעבענסטע פאַשיסטישע פיהרער. נישט נאָר האָבען זיי געשלאָסען פרידען מיט דער פאַשיסטישער רעגירונג און מיט דער פאַשיסטישער אָרדנונג, נאָר די נערוונגנע און אָרימע יודען אין טעמפּעל, בעטען איצט נאָך יעדען שבת פאַר'ן לעבען און געזונד פון דעם „דוטשע", פון מוסאָליני'ן. די יודישע פרוי מאַרגאַריטאַ סאַרפאַטי, אַ גלענצענדע שרייבערין און אַ פּערזענליכע פריינדין פון מוסאָליני, האָט אָפּגעגעבען איהר פעדער אין דינסט פון דער „הייליגער זאַך". בייזע צינגער רעדען אפילו, אַז דאָס האָט זי פערפאַסט דאָס גאַנצע פאַשיסטישע פּראָגראַם, דעם גאַנצען עשרת הדברות פון פאַשיזם. דאָ נישט לאַנג איז ערשינען איהר בוך „דוקס", אין וועלכען זי פערהערליכט און אידעאַליזירט מוסאָליני'ן מיט אַן אויסערגעוועהנליכער קינסטלערישער קראַפט, וואָס איז כאַראַקטעריסטיש פאַר די יודען.

אין די מזרח-אייראָפּעאישע לענדער האָט דער פאַשיזם געבּראַכט מיט זיך אַ כוואַליע פון ווילדען אַנטיסעמיטיזם. אין איטאַליען אָבער האָט דער פאַשיזם באַלד געוואונען צווישען די יודען זעהר אַ סך אָנהענגער. דאָס איז גאַנץ נאַטירליך. אין די מזרח-אייראָפּעאישע לענדער האָבען די יודען אַרויסגעשטעלט אַלערליי נאַציאָנאַלע פאָדערונגען. זיי האָבען דאָרטען געפאָדערט פאַר זיך קולטורעלע אויטאָנאָמיע, דאָס הייסט, אַ רעכט אויף זייערע קינדער-שולען, אויף זייער שפּראַך, אינסטיטוציעס א. אַז. וו. די יודען אין יענע לענדער האָבען זיך דערוועהן אַלס אַ מינאָריטעט צווישען אַנדערע נאַציאָנאַלע מינאָריטעטען. אָבער אין איטאַליען האָט אַזאַ פראַגע אין גאַנצען נישט עקזיסטירט. די יודען האָבען זיך דאָ נישט בעטראַכט אַלס אַ נאַציאָנאַלע מינאָריטעט. זיי האָבען געקוקט אויף זיך, ווי אויף איטאַליענער און האָבען געוואָלט זיין נאָר איטאַליענער און מעהר גאָרנישט. די איטאַליענישע יודען פיהלען אַ טיפע דאַנקבּאַרקייט צו זייער לאַנד פאַר דער גערעכטער בעהאַנדלונג, וואָס זיי האָבען דאָ אַלעמאָל געהאַט. און אויף יעדען טריט און שריט ווייזען די איטאַליענישע יודען אַרויס זייער איבּערגעגעבענע דאַנקבּאַרקייט. עקאָנאָמיש זענען די איטאַליענישע יודען נישט צווישען די אָרימע שיכטען פון דער בעפעלקערונג, נאָר גיכער צווישען די „העכערע קלאַסען". פּאָליטיש זענען זיי פולשטענדיג פרייע און גלייכבּערעכטיגט מיט אַלעמען. אין אויסזעהען זענען זיי זעהר ענליך צו די עכטע איטאַליענער, אַזוי אַז עס איז זעהר שווער צו אונטערשיידען צווישען אַ יודען און אַן איטאַליענער. אפילו פּסיכאָלאָגיש זענען איטאַליענישע יודען און עכטע איטאַליענער זעהר ענליך.

די איטאַליענער אַליין זאָגען, אַז אויב זיי זענען „איטאַליאַני" (איטאַליענער), זענען די איטאַליענישע יודען „איטאַליאַניסימי" (די איטאַליעניסטע). און די יודען ווילען אַמאָל זיין פרומער פון די פרומסטע, פּויפּסטליכער פון דעם פּאַפּסט". אַזוי זענען זיי פריהער געווען די שטאַרקסטע אָנהענגער פון ליבּעראַליזם, אַזוי זענען זיי איצט די ליידענשאַפטליכסטע פערטיידיגער פון דעם פאַשיזם.

עס איז דעריבּער זעלבּסטפערשטענדליך, אַז די איטאַליענישע יודען האָבען קיינמאָל נישט געוואָלט און נישט געקאָנט אַרויסשטעלען וועלכע עס איז פאָדערונגען, אַלס יודען, אַלס אַ נאַציאָנאַלע מינאָריטעט, ווי די יודען האָבען דאָס געמוזט טון אין פוילען, אין רומעניען און אין אַנדערע מזרח-אייראָפּעאישע מלוכות. און אַז זיי האָבען נישט געהאַט וואָס צו פאָדערען, האָט מען נישט געהאַט וואָס זיי צו ענטזאָגען, און די איטאַליענישע יודען זענען קיינמאָל נישט געווען קיין שטערונג, קיין דאָרען אין אויג פאַר די פאַשיסטען.

אינטערעסאַנט איז, וואָס גראָד די בעשרענקונגען פון יודישע רעכט אין די מזרח-אייראָפּעאישע לענדער, דער „נומערוס קלויזוס" האָבען אין דער לעצטער צייט אויפגעוועקט צווישען די איטאַליענישע יודען אַן אינטערעס צו דער יודישער ליטעראַטור און צום יודישען לעבען. איטאַליען איז איצט פול מיט יודישע סטודענטען פון פוילען, רומעניען און אונגאַרן, וואו מען האָט זיי נישט אַריינגענומען אין די אוניווערזיטעטען. עס איז כמעט נישטאָ קיין איטאַליענישע אוניווערזיטעטס-שטאָט, וואָס זאָל נישט האָבען אַזעלכע פרעמדע יודישע סטודענטען, און די מזרח-אייראָפּעאישע סטו-

(ענדע זעה 6-טע זייט).

ניייער פאָלקסבלאַט

דאס לאדזער לעבען

ניייער פאָלקסבלאַט

28 מאָנטאָג — ט סיון תרפ"ח

מאַי
זון-אויפגאַנג 3.44
זון-אונטערגאַנג 7.26

פּאָבאָר פון יאהרגאַנג 1907.

(מ) מאָרגען, דעם 29 מאַי קומט פאָר אין לאָדז דער פּאָבאָר פון די יונגעלייט, וועלכע זענען געבוירען אין יאָהר 1907 און די יאָהרגענג 1883 ביז 1904, וועלכע זענען נאָך ביז איצט נישט געשטאַנען פאַר קיין פּאָבאָר-קאָמיסיע; די מיט „אָדראָטשעניעס" פון 1905 און 1906, ווי אויך די פרייווילליגע פון די יאָהרגענג 1908, 1909 און 1910.

ס'דאַרפען זיך פאַר דער קאָמיסיע נומער 1 (פּאָמאָרסקא 18) שטעלען די יונגעלייט פון 1907, וועלכע וואוינען אין 3-טען קאָמיסאַריאַט און וועמענס פאַמיליען-נעמען ס'הויבען זיך אָן מיט די אותיות Z, Ż, Ź.

אין דער פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 2, (אָגראָדאָווא 34) דאַרף זיך מאָרגען, שטעלען די געבוירענע אין 1907, וועלכע וואוינען אין 13-טען קאָמיסאַריאַט אויף די אותיות: K פון Ko ,L Ł M, ביז Me.

צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 3 (זאַקאָנטנא 82) דאַרפען זיך מאָרגען, שטעלען אַלע געבוירענע אין 1907 פון 9. פּאָליציי - קאָמיסאַריאַט מיט די בוכשטאַבען W, Z, Ż.

די איבענדערמאָהנטע דאַרפען זיך שטעלען פּינקטליך 8 אַ זייגער מיט פּערזענליכע דאָקומענטען.

לאָדזער קרייז.

(ב) פון לאָדזער קרייז דאַרפען זיך מאָרגען שטעלען אויף פּיעטריקאָווער 187 די געבוירענע אין 1907 פון דער גמינע טשאַרנאָטשין.

איבערמאָרגען אַלע געבליבענע פון 1907 וואָס האָבען זיך נאָך נישט צוגעשטעלט פון גאַנצען קרייז.

פערד-קאָנטראָלעס.

מאָרגען, דינסטאָג דעם 29. מאַי 8 אַ זייגער אינדערפריה אויפ'ן פּלאַץ רוג נאַרוטאָוויטש און טראַמוואַיאָווע-גאַס דאַרפען ברענגען צו פיהרען די פערד, די פערד-בעזיצער, וועלכע וואוינען אין 10-טען פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט און וואָס זייערע פאַמיליען-נעמען הויבען זיך אָן אויף די אותיות פון A, B, C, D, E, F, G, H, Ch, I, J, K.

120 רבנים און רביים שליט"א, 50 טויזענד יודען פון גאַנץ פּוילען האָבען

אנטייל גענומען אין דער גרונדשטיין-פייערונג פון

ישיבת חכמי לובלין

קאָמיטעט צו בויען

דאס לאדזער קרייז = געריכט.

(—) ביים פּרעזעס פון קרייז-געריכט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג וועגען אָנהויב פון דעם גראַנדיעזען בוי פון לאָדזער קרייז-געריכט אויף דאָמבראָווסקי-פּלאַץ. ס'האָט זיך קאָנסטיטואירט אַ בוי-קאָמיסיע אונטער'ן פאָרזיץ פון אינזש. רודאָלף זונדערלאַנד. אין קאָמיטעט געהען אַריין וויצע-פּרעזעס גאַבאַראָווסקי, אויספאָרשונגס-ריכטער גריזש, אינזש. סטאַווינסקי, אינזש. קאַרפּינסקי און אַרכ. קאַבאַן. גאָר בקרוב וועלען זיך שוין אָנהויבען די אַרבייטען.

מאַכט נישט קיין פייער מיט קיין נאַפט!

אויף טאָוואַראָווא 53 איז עהערנעכטען פאָרגעקומען פאָלגענדער אומגליקספאַל מיט דער אלמנה אַנטאָנינא סאַוויצקא.

ווען די סאַוויצקא האָט געוואָלט שפּעט אין אָוועגט מאַכען פייער האָט זי כדי עס זאָלען זיך שנעלער צוברענען דאָס האָלץ אַרויפגעגאָסען נאַפט אויף די שפּענער. דער נאַפט האָט זיך דערביי אָנגעכאַפּט נישט נאָר אויף די שפּענער נאָר אויך אין דער נאַפט-באַנקע, וועלכע האָט באַלד געפּלאַצט, דער ברענענדער נאַפט האָט זיך צוגאָסען און באַלד האָט אַ פלאַם אַרומגעכאַפּט די סאַוויצקיס קליידער.

די אומגליקליכע פרוי איז, ווי אַ ברענענדער פאַקעל, אַרויסגעלאָפען אויפ'ן הויף. די שכנים האָבען זיך צום גליק באַלד אָריענטירט און אַרומגעוויקעלט די ברענענדע פרוי מיט אַ קאָלדרע און אַזוי אַרום אָפּגעלאָשען אויף איהר די פלאַמען.

5000 זלאָטיס פאַר יתומים

זיצונג פון דער בודזשעט-קאָמיסיע ביי דער קהלה

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ ווייטערדיגע זיצונג פון דער ביודזשעט־קאָמיסיע ביי דער קהלה־פער־וואַלטונג. ס'איז אָנגענומען געוואָרען די פּאָזיציע פון די אויסגאַבען פאַר דער קהלה־קאַנצעלאַריע, ווי שכירות פאַר די אָנגעשטעלטע, 3000 זלאָטיס פאַר די נישט־שטענדיגע אָנגעשטעלטע אין דער קהלה (די פסח־אַקציע א. אַז. וו.), 6000 זלאָטים אויף איינצופיהרען אַ קאַרטאָטעקע פאַר די עטאַט־צאָהלער, 4000 זלאָטים אויף אַ דיספּאָזיציע־פאָנד פאַר'ן פּרעזעס פון דער קהלה־פערוואַלטונג, אויף בעהייצונג, בעלייכטונג, רעמאָנט. די אויסגאַבען פון דער ראַבינאַט־קאַנצעלאַריע בעטרעפען 59,250 זל.

דאַן איז מען צוגעטרעטען צו בעטראַכטען דעם ביודזשעט פון דער קאָמיסיע פאַר סאָציאַלער הילף אויף אויסהאַלטען קינדער אין די יתומים־הייזער און אין אַנדערע ערטער איז בעשטימט געוואָרען 50,000 זלאָטים, יורידישע ביוראָ—3000 זל. אויף דער גמילת־חסדים־קאַסע ביי דער קהלה 25,000 זל.

פּרנס בזשעזשינסקי לעגט פאָר, אַז היות דער מאַקסימום פון די עטאַט־סומען איז געהעכערט געוואָרען פון 1000 זל. אויף 3000 זל., זאָלען אַלע סומען אין ביודזשעט אויף סובסידיעס אויטאָ־מאַטיש פערדרייפאַכט ווערען, דער פאָרשלאָג איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

דאַן שטעלט פּרנס רוס אַ פאָרשלאַג, וועלכער ווערט אונטערשטיצט דורך פּרנס בזשעזשינסקי, אַז פאַר'ן רעטונגס־קאָמיטעט זאָל בעשטימט ווערען אַ סומע פון 100 טויזענד זלאָטים.

פּרעזעס מינצבערג האַלט, אַז דער דאָזיגער פאָרשלאָג איז נאָר אַ דעמאָנסטראַטיווער אין אַ ביודזשעט פון איבער 1 מיליאָן זלאָטים און די אויסגאַבען וועט זיין נישט רעאַל און וועט נישט קענען אַדורכגעפיהרט ווערען. ער לעגט פאָר אָפּ־צוואַרפען דעם פאָרשלאָג און בעשטימען פאַר'ן רעטונגס־קאָמיטעט 15,000 זל.

דער פאָרשלאָג פון פּרעזעס מינצבערג ווערט מיט אַ מעהרהייט שטימען אָנגענומען. די ווייטער־דיגע זיצונג פון דער ביודזשעט־קאָמיסיע וועט פאָר־קומען מאָגען דינסטאָג אין אָווענר.

(—) דער בילאַנס פאַר'ן יאָהר 1927 פון דער לאָדזער קהלה איז שוין פערטיג, אויף דער היינ־טיגער זיצונג פון דער קהלה־פערוואַלטונג וועט דער בילאַנס צוגעשטעלט ווערען צום בעשטעטיגען.

א עקסמיסיע-פּראָצעס

אי זפרידענס־געריכט פון 1־טען קרייז אונטער'ן פאָרזיץ פו זריכטער שוויאָנטעצקי איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען 7 לאָקאַטאָרען פון הויז אויף זשגאָוווסקאַ 52, וועלכע דער בעל־הבית פון הויז וולאַדיסלאַוו סולקאָווסקי האָט געוואָלט עקסמיסירען פון זייערע דירות.

די לאָקאַטאָרען פערטיידיגט אַדוואָקאַט פיכנע, וועלכער בעווייזט, אַז דער בעל־הבית סולקאָווסקי פון הויז האָט בעקומען פונ'ם מאַגיסטראַט אַ הלואה פון 200,000 זל., וואָס עס האָט איהם געגעבען די מעגליכקייט דאָס הויז אויסצופערטיגען. נאָכ־דעם האָט דער בעל־הבית בעקומען פון די פרישע לאָקאַטאָרען גרויסע סומען אַזוי גערופענע „אָפּ־טרעט געלד" און איצט זיי איינגעקלאָגט אויף עקס־מיסיע, ווייל זיי צאָהלען כלומר'שט נישט קיין דירה־געלד, דאָס איז אַ קאָמבינאַציע פונ'ם הויז־ווירט, וועלכער האָט נישט געוואָלט אָננעהמען קיין דירה־געלד, כדי צו האָבען די מעגליכקייט אַרויסצו־וואַרפען די אַלטע לאָקאַטאָרען און ביי די נייע, ווידער צו בעקומען „אָפּטרעט געלד".

דאָס געריכט האָט אָנגענומען די קאָנצעפּציע פונ'ם אַדוואָקאַט פיכנע און די אָנקלאַגע פון דעם בעל־הבית פון זשגאָוווסקאַ 52 אויף זיינע לאָקאַ־טאָרען אָפּגעוואָרפען.

א בעסטיאַל־ישער פאָטער

6 יאָהר תפיסה פאַר מאָנס זיין טאָכטער

דעם 8־טען יאַנואַר 1928 איז די פּאָגאָטאָוויע פון קראַנקען־קאַסע אַרויסגערופען געוואָרען צו דער 27־יעהריגער גענאָוועפאַ סטשעלינסקאַ (ציי־געל־גאַס 29), וועלכע האָט געפּרובט בעגעהען זעלבסטמאָרד און זיך אונטערגעשניטען דעם האַלז און די לינקע האַנד.

מען האָט די זעלבסטמערדערין אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל און ווען זי איז צו זיך געקומען האָט זי אויף דער פראַגע, וואָס עס האָט זי געבראַכט צו דעם פערצווייפעלטען שריט, דערצעהלט פאָל־גענדע טראַגעדיע פון איהר לעבען...

פון קינדהייט אָן האָט איהר איינענער פאָטער פעליקס סטשעלינסקי זי פערפאָלגט מיט העסליכע פאָרשלאָגען, פון די פערפאָלגונגען האָט זי אָפּגע־ראַטעוועט די מלחמה, וועלכע האָט דעם פאָטער צוגענומען אויפ'ן פראָנט. דער פאָטער האָט זיך אָבער נאָך דער מלחמה צוריקגעקעהרט אַהיים, ווי ער אַליין האָט ערקלערט, צוליב דער טאָכטער.

אין יאָהר 1925 האָט דער פערברעכערישער פאָטער אין דער אָבוועזענהייט פון דער מוטער, די טאָכטער פערגוואַלטיגט און פון דאַמאָלס אָן זי געצוואונגען איהם זיך איבערצוגעבען, ווען די מוטער איז נישט געווען אין דער היים.

דאָס לעבען פון דער טאָכטער איז פערוואַנ־דעלט געוואָרען אין אַ גיהנום. זי האָט בעשלאָסען צו מאַכען אַ סוף צו דעם העסליכען לעבען...

אויפ'ן סמך פון דער ערקלערונג פון דער אומגליקליכער האָט מען דעם פאָטער דעם 48־יעהריגער מויערער פעליקס סטשעלינסקי צוגעצויגען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

ביי פערמאַכטע טירען איז נעכטען אין קרייז־געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס. דאָס געריכט האָט פער'משפט דעם פערברעכערישען פאָטער אויף 6 יאָהר טורמע.

עס זאָל נישט זיין פייכט אין די נייע הייזער.

(—) די בוי-אָפּטיילונג פון מאַגיסטראַט איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ פאָרשלאַג, אַז אין די נייע הייזער זאָל אומעגליך געמאַכט ווערען דאָס אַריינכאַפּען זיך פון פייכטקייט, לויט דעם דאָזיגען פאָרשלאַג וועלען בעשטעטיגט ווערען נאָר אַזעלכע בוי-פּלענער, ביי וועלכע די ערשטע פאָדלאָגעס וועלען זיין איזאָלירט פון דער ערד ווענינסטענס אויף 45 צענטימעטער. דאָס וועט אומעגליך מאַכען, אַז אין וואוינונגען פון די נייע הייזער, זאָל זיין פייכט.

רשימה פון טעלעפאָן-אבאָנענטען.

(—) אין דער טעלעפאָן-דירעקציע איז שוין צו בעקומען אַ רשימה פון די טעלעפאָן-איינהאַבער נישט לויט די נעמען נאָר אויך לויט די נומערען. דאָס פעהלען פון אַזאַ רשימה האָט זיך שוין לאַנג געלאָזט פיהלען אין לאָדז. די רשימה איז צו בעקומען נאָר אויף דער הויפּט-פּאָסט און קאָסט 2 זל. מיט 50 גר.

פון יעדען מנדב פאַר „ישיבת חכמי לובלין"

וועט זיין עפענטליך געמאָלדען — זצה לאָדזער יוד דיין נאָמען זאָל נישט פעהלען!

ערמאָרדעט אויף אַ בעסטיאַלישען אופן אַ לאַנדווירט.

שבת אינדערפריה איז אין דאָרף ברודזעוו היגטער לענטשיץ אויף אַ בעסטיאַלישען אופן ערמאָרדעט געוואָרען דער לאַנדווירט יאַן אַנדזשעיאַק, 27 יאָהר אַלט.

2 ביינאַכט איז אַנדזשיאַק אַרויסגעגאַנגען אין שטאַל צו שיטען די פערד האָבער, ער איז אָבער שוין מעהר נישט צוריקגעקומען און איז דורך אומבעקאַנטע מערדער דערהרג'עט געוואָרען מיט אַ האַק. דעם טויטען קערפּער האָט מען ערשט בעמערקט אינדערפריה. ווי די ערשטע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט האַנדעלט זיך דאָ וועגען אַ נקמה-אַקט.

10 יעהריגער יוביליי פון דער צוואַנגס-שול.

(—) צוליב'ן 10-יעהריגען יוביליעאום פון דער עקזיסטענץ פון צוואַנגס-שול-בילדונג אין לאָדז, וועט אין חודש יוני איינגעאָרדענט ווערען דורכ'ן פעראיין פון פאָלקס-שול-לעהרער אַ גרויסע שול-אויסשטעלונג.

היילען „שוויעזשבע".

(מ) דער געזונדהייטס-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ פאָרשלאַג צום מאַגיסטראַט וועגען עפענען אַ סטאַציע פון היילען „שוויעזשבע"-קראַנקע. די סטאַציע וועט געעפענט ווערען אויף שקאָלנא 11.

„אררט"
זאַבאַדניא 43.
אַרטיסטישער רעווי און קאַמער-טעאַטער
אונטער דער לייטונג מ. בראָדערזאָן

היינט, מאָנטאָג — 2 פאָרשטעלונגען:
אָנהויב 8 און 10.15 אַ זייגער אָווענד
פון 7. פּראָגראַם א. נ.

יודישע טעכטערלעך

1. פּראָלאָג
2. יודישע טעכטערלעך
3. שכנים
4. פּופּען
5. אַלבום
6. קאַטאַרינאַ מאַלאַריצאַ
7. אַקרבן פון ראַדיאָ
8. טראַ-לאַ-לאַ-לאַ
9. אַ פריילעכס
10. דזשוי-דזשעס

הנחה-בילעטען — היינט גילטיג נאָר אויפ'ן ערשטען סעאַנס.

דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג — צו 1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 9.30, סוף 11.40 אָווענד.

פרייטאָג, ד. 1. יוני—1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 10 אין אָווענד.

שבת — 2 פאָרשטעלונגען:
4 נאָכמ. (פּאָפּול. פרייזען) און 9.45 אָוו.

הנחה בילעטען זענען גילטיג מאָנטאָג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג.
די קאַסע איז אָפען מעגליך פון 7 אָוו.
שבת—פון 1.30 נ"מ ביז 5 און פון 7 אָוו.

פון געריכט.

פער'משפט אַ מאַריאַוויטישען ביסקופ.

(—) אין לאָדזער קרייז-געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען דעם מאַריאַוויטישען ביסקופ קאָוואַלסקי, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען, אַז ער האָט בעליידיגט די קאַטוילישע גייסטליכקייט אין אַ רעדע, וועלכע דער ביסקופ האָט געהאַלטען אין זגערזש. דער געריכטס-זאַל איז געווען איבערפולט מיט מאַריאַוויטישע גלויביגע, וועלכע זענען פאַר דעם בעשולדיגטען געפאַלען אויפ'ן פּנים און אַרויסגעוויזען עהרפורכט ווי פאַר אַ הייליגען. לויט דער פאָדערונג פון פּראָקוראָר איז דער פּראָצעס פאָרגעקומען ביי פערמאַכטע טירען, אַלס פערטיידיגער איז אַרויסגעטרעטען אַדוו. קאַבילינסקי. דאָס געריכט האָט דעם בעשולדיגטען פערמשפּט צו 6 חדשים טורמע און אָפּלעגען דאָס אויספיהרען די שטראָף אויף 3 יאָהר.

אנ'אלפאָנס פערמשפט אויף 3 יאָהר תפיסה.

(—) דעם 1-טען יאַנואַר ה. י.. איז אויף עק וואָלטשאַנסקאַ און ציגעל-גאַס צוגעגאַנגען סטאַניסלאַוו יאַצקאָווסקי צו דער פּראָסטיטוטקע ראָזאַליאַ קאַווקאַ, זי שטאַרק צעשלאָגען און איהר אַרויסגעריסען דעם בייטעל מיט 15 זלאָטיס. דער בחור איז אַרעסטירט געוואָרען און בעת דער אויספאָרשונג האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז יאַצקאָווסקי איז אַ פּראָפעסיאָנעלער אַלפאָנס און פערנעהמט זיך מיט אויסנוצען אומגליקליכע גאַסען-מיידלעך. עהערנעכטען איז אין קרייז-געריכט פאָרגעקומען יאַצקאָווסקיס פּראָצעס. ער איז פער'משפט געוואָרען צו 3 יאָהר טורמע.

דער ארימסטער יוד

מיט דער קלענסטער נדבה קען האָבען אַ חלק אין

„ישיבת חכמי לובלין".

פון אייזענשלאס-ביבליאָטעק

די יודישע ביבליאָטעק אויפ'ן נאָמען פון א. אייזענשלאָס (פּאָלודניאָווא 11) פּראָספּערירט זעהר גוט. עס שרייבען זיך איין, וואָס ווייטער אַלץ מעהר לעזער. צוליב דעם איז די ביבליאָטעק פערגרעסערט געוואָרען. די טעג זענען אָנגעקומען אייניגע טראַנספּאָרטען פון יודישע און איבערזעצונגען פון די פּאָפּולערסטע אויסלענדישע דיכטער.

ענטדעקט א מארד

וואָס האָט פּאַסירט אין זומער 1927

(—) דער וואַלד־וועכטער פּאַקולאַ פון די וועלדער הינטער קאַליש האָט עהערנעכטען געמאַכט אַ שרעקליכע ענטדעקונג, אונטער אַ בוים האָט ער געפונען אַ טויטען קערפּער פון אַ יונגער פרוי, וועלכער איז שוין געווען איינגאַנצען צופוילט.

דער וועכטער האָט באַלד וויסען דעם מיטגעטיילט דער פּאָליציי, וועלכע האָט נאָך אַן'ענערגישער אויספאָרשונג פעסטגעשטעלט, אַז דער טויטער קערפּער איז פון דער 26־יעהריגער זאָפיאַ שטרומף פון דאָרף ראָרושי, שטרומף איז פערשוואונדען געוואָרען נאָך אין יולי 1927 און מ'האָט נישט געוואוסט, וואו זי איז אַהינגעקומען.

דעם 29־טען יולי 1927 איז זאָפיאַ שטרומף געפאָהרען קיין לאָדז מיט אַ סומע פון 2000 זל. און געוואָלט קויפען אַ געוועלב אויף אַלעקסאַנדראָווסקאַ גאַס, זעהט אויס, אַז אויפ'ן וועג איז זי בעפאַלען געוואָרען פון באַנדיטען, וועלכע האָבען צוגערויבט דאָס געלד און זי געלאָזט ליגען אַ טויטע אין וואַלד.

אַלס פערדעכטיגער אין מאָרד איז נעכטען אַרעסטירט געוואָרען אַ געוויסער יוזעף קרופּינסקי פון דאָרף כארוש.

ערמאָרדעט א קינד

אויף א שרעקליכע אופן!

(—) עהערנעכטען אין אָוונד זענען די לאָקאַטאָרען פון הויז אויף קאָשטשושקי 41 איבערראַשט געוואָרען פון אַן'ענטדעקונג, וועלכע עס האָט געמאַכט דער הויז־וועכטער יוזעף קרול.

ווען דער הויז־וועכטער האָט אין דער רעדמאָהנטער צייט גערוימט דעם הויף, האָט ער אויף טערן מיסקאַסטען בעמערקט ליגען אַ פּעקעל איינגעוויקעלט אין צייטונגס־פּאַפּיר. ער האָט דערזעהען אַ שרעקליכע זאַך: אין פּאַפּיר איז געווען איינגעוויקעלט אַ פערבלוטיגט קערפּערעל פון אַ קליין קינד, אָהן קאָפּ, הענד און פיס, די דערמאָהנטע טיילען זענען געווען אָפּגעשניטען פון קערפּער מיט אַ שאַרפען געגענשטאַנד.

וועגען דער שרעקליכער ענטדעקונג האָט מען מיטגעטיילט דער פּאָליציי, וועלכע איז גלייך געקומען אויפ'ן אָרט און אָנגעהויבען אַן'אויספאָרשונג.

אין טויער פון דערמעלבען הויז איז פערהאַלטען געוואָרען אַ יונגע פרוי, וועלכע האָט נישט געקענט ערקלערען נאָך וואָס זי איז געשטאַנען אין טויער. די פערדעכטיגטע פרוי איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין קאָמיסאַריאַט.

דאָס טויטע קערפּער'ל פון דעם ערמאָרדעטען קינד איז אָפּגעשיקט געוואָרען אין שטאָטישען פּראָזעקטאָריום, די אויספאָרשונג איז אין גאַנג.

פאַרפאַלען

[הונגער]. אויף אַלעקסאַנדראָווסקאַ איז נעפאַלען אין חלשות פון ערשעפּונג די 63־יעהריגע היימלאָזע פראַנציסקאַ טיפער. די פּאָגאָטאָוויע האָט זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

[גע'סמ'ט]. אויף פראַנציסקאַנסקאַ גאַס האָט זיך פער'סמט מיט עסיג־עסענץ די 40־יעהריגע זאָפיאַ קוויקער (נאָוואַ־שיקאָווסקאַ 5). די פּאָגאָטאָוויע האָט זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

שילערין בעגעהט זעלבסטמארד

אין די אויגען פון די חבר'טעס און לעהרערין

(—) אין דער פאָלקס־שול אויף ציגעל־גאַס 58 האָט עהערנעכטען פּאַסירט אַ שרעקליכער פאַל, די 14־יעהריגע שילערין באַלבסלאַווא לאַמבערכט נייע־ציגעל גאַס 27 איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דורך אויסטרינקען יאָד. די טאַט האָט זי אויסגעפיהרט 12 אַ זייגער בייטאָג אין די אויגען פון אַלע איבריגע שילערינס און דער לעהרערין. די צוגעשיקטע פּאָגאָטאָוויע האָט די יונגעטשקע זעלבסטמערדערין אין אַ זעהר שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין „אַננאַ־מאַריאַ“־שפּיטאָל.

די סיבה פון דעם מיידעלס פערצווייפעלטען שריט זענען פאַמיליען־כסוכים, וועלכעס דאָס עמפּפינדליכע קינד האָט נישט געקענט פערטראָגען. דער דאָזיגער פאַל האָט צווישען די קינדער פון דער שול געמאַכט אַ שרעקליכען איינדרוק.

מהנות יונגע טאַלאַנטען

וואַרטען אויף דער ערעפענונג פון

ישיבת חכמי לובלין

אויפגעהאנגען זיך אַנ'ארעסטאַנט.

(—) עהערנעכטען איז אין לאָסקער אַרעסט איינגעזעצט געוואָרען דער שכור מיכאַל יאַגושאַק. נעכטען אינדערפריה האָט זיך יאַגושאַק אויפגעהאָנגען אין דער טורמע־קאַמער, דער דאָקטאָר האָט קאָנסטאַטירט דעם טויט פון זעלבסטמערדער.

בעשטראפט געלד-פעלשער

אין כאָיניצע זענען פאַר'ן געריכט געשטאַנען די לאָדזער איינוואוינער וולאַדיסלאַוו ליבאַרסקי און מאַריאַ קיצינסקאַ, וועלכע האָבען אין כאָיניץ פערשפּרייט פאַלשע 5־זלאָטע אַסיגנאַציעס, און דערפאַר דאָרט אַרעסטירט געוואָרען.

דאָס געריכט האָט פער'משפּט לובאַרסקי'ן אויף 3 יאָהר תפיסה און פערלירען אַלע רעכט און די קיצינסקאַ אויף א יאָהר תפיסה און פערלירען די בירגער רעכט אויף פינף יאָהר.

קאנצערטען אין די שטאָטישע פּאַרקען

(—) דער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען איינצואָרדנען קאָנצערטען פאַר דיברייטע מאַסען אין די שטאָטישע פּאַרקען. די אָרקעסטערס וועלען שפּילען אין פּאָניאַטאָווסקיס, שטאַשיץ און 3 מאַי־פּאַרק.

האַנדעלס-קאַמער אין לאדז.

וואַהלען — אין סעפּטעמבער.

(—) אין די גאָהענטסטע טעג וועט פערעפענטליכט ווערען אַ פעראָרדנונג פון האַנדעלס־מיניסטעריום וועגען די וואַהלען צו דער לאָדזער האַנדעלס־ און אינדוסטריע־קאַמער. דער טערמין פון די וואַהלען וועט פעסטגעשטעלט ווערען נאָך אַ פערשטענדיגונג מיט די לאָדזער ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס. וואַהרשיינליך וועלען די וואַהלען פאָרקומען ערשט נאָך די פעריען ד. ה. אין חודש סעפּטעמבער.

א פייערונג פון א תלמוד תורה.

די טעג איז פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון נייעם לאָקאַל פון די תלמוד תורה א. ג. „מחזיקי אמונה“ (פּעפּער גאַס 17). אין דער פייערונג האָט אויך אָנטייל גענומען מצד דער יודישער קהלה, דאָזאָר זומערפעלד. דער פּרעזעס פון די ת"ת ה' לעווי האָט מכבד געווען דעם דאָזאָר ה' זומערפעלד מיט'ן איבערשניידען דעם באַנד. דאַן האָט אַ תלמיד פון דער תלמוד תורה בעגריסט אַלע פערזאַמעלטע. דאָזאָר זומערפעלד האַלט אַ רעדע און זאָגט צו שטיצע מצד דער יודישער קהלה. דאַן האַלטען רעדעס: ה' גראָהמאַן און הרב ר' בעריש פרידעל. אויך דער וויצע־פּרעזעס ה' גטע הימעלפאַרב.

צו דער יוגענד-פאָרשטעלונג

פון יצחק קאצענעלזאָנס שולע

איינע פון די שענסטע זאַכען, וועט אונז אויסקומען דעם זונטאָג 3 נאָכמיטאָג צו זעהן אין דער היגער פילהאַרמאָניע איז קאַצענעלזאָנס „קיבוץ־גליות“.

„קיבוץ־גליות“ הייסט די צוזאַמענקומען פון אַלע לענדער, און אַז מען נעמט שוין צוזאַמען יודען פון גאָר דער וועלט, כאַפּט זיך אַראָפּ אַ יוד פון דער לבנה אויך. וואָס? איהר גלויבט נישט? איהר זייט טאַקע זיכער, אַז מאַנשי שלומנו איז דאָרט אויפ'ן שטערן קיינער נישטאָ? פון האַנאַלולו מעג אַ יוד קומען, פון סיביר יאָ, פון ליטע, פון העברוס־פּענרוס, פון אומעטום — טאָ פאַרוואָס זשע נישט פון דער לבנה?

אויסגעפיהרט וועט די אָריגינעלע פאָרשטעלונג ווערען דורך די קינדער פון קאַצענעלזאָנס שולע אונטער דער פערזענליכער אנפיהרונג פון דיכטער גופא. די אויפפיהרונגען פון קאַצענעלזאָנס שולע האָט דאָס לאָדזער פּובליקום שוין עטליכע מאָל געהאַט די געלעגענהייט צו בעוואונדערען. די זונטאָגדיגע פאָרשטעלונג זאָגט אָבער צו צו זיין עפּעס גאָר אַ יוצא מן הכלל.

די בילדער-אויסשטעלונג

פון חיים האַנפט אין „הזמיר“

פרייטאָג פאַרנאַכט איז אין לאָקאַל פון „הזמיר“ פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון דער בילדער־אויסשטעלונג פון דעם בעקאַנטען וואַרשאָווער יודישען קונסט־מאָלער חיים האַנפט.

צו דער אויסשטעלונג איז געקומען אַ גרויסער עולם, דערונטער פאָרשטעהער פון דער מאַכט, ליטעראַטור, פּרעסע און כלל־טוער.

דער קינסטלער האַנפט האָט אויסגעשטעלט העכער 40 מעטאַלאָפּלאַסטישע ווערק. בעזונדערס צייכנען זיך אויס האַנפט'ס ווערק, וועלכע אילוסטרירען די ביבעל־מאָטיווען.

די אויסשטעלונג וועט זיין נאָך אָפען היינט, מאָרגען טאָג און מאָרגען רינסטאָג. איינגאַנג פריי.

יודיש טעאַטער אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון דער בעריהמטער סובּרעטין פון אַמעריקא בעטי קעניג.

היינט, מאָנטאָג, דעם 28־טען מאַי, 9 אין אָוונד — ווידערהאָלונג פון דער פּרעמיערע!

„דבורה פון בערדיטשעוו“

קאָמישע פּיעסע מיט געזאַנג און טענץ פון י. קאָהן, רעזשיסור פון מ. קליוונער. הויפּט־ראָל „דבורה“ — בעטי קעניג. האַנדלונג: 1. אַקט: אין בערדיטשעוו דבורה'ס פאָטער שיקט אַ נס צו דער מוטער פון אַמעריקאַ; 2. אַקט: אין אַמעריקאַ: דבורה אַלס דינסט ביי איהר מאַמען און דער מאַמע ווערט איהר חתן; 3. אַקט: אין אַמעריקאַ: זי נעהמט צו דער חופּה מיט איהר מאַמען און מאַכט איהם חתונה מיט דער מאַמען.

דינסטאָג דעם 29־טען, 9 אָוונד — גרויסע פּאָפּול. פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50

דער פריילעכער מאַטראָז

אָפּער. אין 3 אַקטען פון מ. קעניג, מוזיק אַראַנזשירט פון ל. זעלמאַן.

הויפּט־ראָל „דזשימי“, פרעהליכער מאַטראָז — בעטי קעניג. רעזשי: מ. קליוונער.

ס'נעהמען אָנטייל פרויען: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פּאָדערמאַן. מענער: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווילינג. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. טענץ איינשטודירט פון טאַנץ־מייסטער ב. לייבאָוויטש. אדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. ביהנע־לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אין פילהאַרמ.־קאַסע.

א לאָדזער בוך וועגען אויטאָמאָביליזם

Mag. praw Franciszek Grzesiowski
Nowe przepisy o automobiliźwie.
Łódź, 1928.

דאָס האַנדבוך פאַר שאָפערס, מאָטאָציקליסטען און ציקליסטען, וואָס דער רעפערענט פון'ם וואָיעוואָדשאַפט אַמט ה' פ. גשעשאָווסקי האָט איצט אַרויסגעגעבען, איז כולל אַלע נייע תקנות און דינים פון אויטאָמאָביל־פאַרקער, וועלכע פערפליכטען אינ'ם גאַנצען לאַנד. דער מחבר, וואָס איז אַליין אַ ספּעציאַליסט אויפ'ן דאָזיגען געביט, אַלס מיטגליד פון דער עקזאַמענציר־קאָמיסיע פאַר שאָפערס, האָט אין אַ פּאָפּולערער פאָרם געמאַכט צוגענגליך אַלע אָפיציעלע ידיעות, וועלכע זענען נויטיג צום שאָפער־עקזאַמען. דאָס ביכעל ענטהאַלט אויך אַ שלל מיט פּראַקטישע אָנווייזונגען און איז פערזעהען מיט אַ מאַפּע פון די וועגען אויפ'ן שטח פון דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט. די שפּראַך איז אַ לייכטע, דער דרוק — אַ גוטער.

ווער קאן זיך אָפּזאָגען פון אַ נדבה פאַר'ן גרעסטען מרכז התורה

ישיבת חכמי לובלין

מיטוואָך זינגט חזן קוסעוויצקי

אין „פילהאַרמאַניע“

דער רעליגיעזער קאָנצערט, וועלכען דער „הזמיר“ אָרדענט איין מיטוואָך, דעם 30 מאַי אין „פילהאַרמאָניע“ מיט'ן אָנטייל פון אייגענעם פערגרעסערטען כאָר אונטער דער לייטונג פון דיריגענט י. פּיוווישיס און מיט דער בעטייליגונג פון דעם וועלט־בעריהמטען ריז און אויבערקאַנטאָר פון דער טלאָמאַצקער סינאַגאָגע אין וואַרשאַ משה קוסעוויצקי — פערשפּרעכט זעהר פיל.

ה' קוסעוויצקי, וועלכער פערמאָגט אַ העררליכע שטימע און וועמענס דאַווענען און זינגען רופט אַרויס בעגייסטערונג ביי די צוהערער — האָט צוגעגרייט די שענסטע פּערעל פון זיין חזנות־רעפּערטואַר.

אויך דער „הזמיר“־כאָר וועט אויפפיהרען די שענסטע קאָמפּאָזיציעס פון די גרעסטע סינאַגאָגאַלע קאָמפּאָזיטאָרען ווי: זולצער, לעוואַנדאָווסקי, ווילבערג בירנבוים א.א.

דער גרויסער רעליגיעזער קאָנצערט וועט געוויס אַדורכגעהן מיט'ן געהעריגען ערפאָלג.

פרידמאָרגנו-קאָנצערט

פון דער יונג־יודישער דיכטונג.

שבת, דעם צווייטען טאָג שבועות, איז אין „הזמיר“ פאָרגעקומען דער פרידמאָרגען־קאָנצערט פון די יונגע לאָדזער דיכטער.

הגם דאָס וועטער איז נישט געווען קיין גינסטיגעס, איז דאָך דער זאַל געווען כמעט איבערפולט מיט אַנ'אינטעליגענטען עולם.

אין ערשטען טייל האָבען געלייענט זייערע אייגענע ווערק די דיכטער: אָפּאָטשינסקי, בערשלינג, העלמאַן, וויטענבערג, זעלקאָוויטש, ח. ל. פוקס, קרול, ראַבאַן און אַ.

אין אַרטיסטישען טייל זענען אויפגעטרעטען די „אַררט“־אַרטיסטען: נאַלקען, דזשיגאַן, פּולאַווער, און ריינגלאַ'ס.

צום סוף האָט געשפּילט זיינע אייגענע קאָמפּאָזיציעס דער יונגער פּיאַניסט און קאָמפּאָזיטאָר י. מייסטערמאַן.

אויסגענומען האָט אויך די יונגע בעגאַבטע טענצערין טאַמאַרא גוראַלסקאַ.

פערזענליכעס

(—) דער ריכטער פון לאָדזער קרייז־געריכט זאַבאָראָווסקי איז דורכ'ן מלוכה־פּרעזידענט בעשטימט געוואָרען אַלס וויצע־פּרעזעס פון לאָדזער קרייז־געריכט.

* *

(—) דער געוועזענער היגער דאָקטאָר פון פּאָזנאַנסקי'ס און ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל ה' י. לוביטש איז נאָמינירט געוואָרען אַלס אַסיסטענט פון דער אָרטאָפּעדישען קליניק ביים בראַטיסלאַווער אוניווערזיטעט (טשעכאָ־סלאָוואַקיי).

ספּאָרט.

„טוריסטען“ — „שלאָנסק“ 1:2 (1:0).

דער נעכטיגער פוסבאָל־מעטש וועגען דער מייסטערשאַפט פון דער פּוילישער עקסטראַ־ליגע צווישען די „טוריסטען“ און „שלאָנסק“ האָט זיך פערענדיגט מיט אַ רעזולטאַט 1:2 לטובת טוריסטען.

ביז דער העלפט איז דער רעזולטאַט געווען 0:1 לטובת „שלאָנסק“, וועלכע האָבען געשאָסען דאָס איינציגע טויער שוין אין דער 8־טער מינוט. „טוריסטען“ האָבען נישט אויסגענוצט 2 עלפמעטער־שטויסען. אַ דאַנק דעם געוואונענעם מעטש האָבען די „טוריסטען“ פערבעסערט זייער לאַגע אין דער מייסטערשאַפט־טאַבעלע.

„ראַפּיד“ — „קל. ב. וו.“ 3:0.

„אררט“

היינט ווערט צוויי מאָל געשפּילט

היינט ווערט געשפּילט 2 מאָל (8 און 10 אין אָוונד) די גלענצענדע זיבעטע פּרעמיערע א. נ. „יודישע טעכטערלעך“, אין וועלכער עס נעהמט אַנטייל דער גאַנצער אַנסאַמבל פון אונזער „אַררט“.

וועגען דער דאָזיגער פּרעמיערע וועלען מיר נענויער שרייבען מאָרגען.

■

די דירעקציע טיילט אונז מיט, אַז דער „אַררט“ וועט מיט דעם איצטיגען פּראָגראַם פערענדיגען זיין ערשטען טעאַטער־סעזאָן 1927־1928.

דערנאָך דאַרף קומען אַ קורצע הפסקה אין שפּילען, און אין די זומער־פעריען זאָל זיך דער אַנסאַמבל, אַלס אַ קינסטלער־קאָלאָניע, פערנעהמען מיט סטודיע־אַרבייט פאַר צוקינפטיגע קאַמעראַלע און עקספּערימענטאַלע ספּעקטאַקלען.

בינו לבינו זענען אָבער, ווי בעקאַנט, אָנגעקומען אַ רייה פאָרשלאַגען פון פערשידענע גרויסע שטעט אין פּוילען און אויסלאַנד (לעצטענס אויך פון ווילנע) און דערווייל איז נאָך נישט בעשלאָסען וואו דער „אַררט“ וועט אויפשטעלען זיין זומער־געצעלט.

פון קינא-טעאַטער „ספּלענדיד“

פון פרייטאָג ווערט אין קינאָ „ספּלענדיד“ דעמאָנסטרירט די ריהרענדע דראַמע א. נ. „די ליבע פון אַ גימנאַזיסט“ און די פרעהליכע קאָמעדיע „די קליינע סקאַנדאַליסטקע“ מיט וויעראַ ריינהולץ, מיכאַל וואַרקאָני און טעאָדאָר קאָזלאָוו אין די הויפּט־ראָלען.

12 ביינאַכט ווערט אין „ספּלענדיד“ דעמאָנסטרירט אַ סענסאַציאָנעלער פילם א. נ. „די סודות פון מענשליכען געבורט“ דער דאָזיגער העכסט אינטערעסאַנטער פילם, וועלכער ענטפּלעקט פאַר אונז די ענטשטעהונג פון מאַן, פרוי און קינד, האָט אויך אַ גרויסע וויסענשאַפטליכע בעדייטונג און ער מאַכט אויף די צושויער אַ שטאַרקען איינדרוק.

תלמוד-תורה מיט הצלות נפשות צוזאַמען אין ישיבת חכמי לובלין

מעלדונג.

האַנדווערקער־פעראיין, זאַכאָדניאַ 66

אַכטונג שטריקענדיגע לוין־וועבער!

היינט, 6 אין אָוונד קומט פאָר אויף פּייפּערס גאַס 13 אַ גרויסע פערזאַמלונג. טאָגעסאָרדנונג, בעריכט פון סטרייק, אונטערשטיצונגען.

566

צו דער יודישער בעפעלקערונג אין לאדז.

(אויפרוף).

צו אייך לאדזער יודען, וועמען ס'איז ליב און טייער די יודישע פערמע ביים אינטערנאט „העלענובעק", אפעלירען מיר איצט.

א שווער אומגליק האט אונז געטראפען, דער שרעקליכער שטורם און הוראגאן וואס האט דעם פארגאנגענעם מאנטאג זיך געטראגען איבער אונזער געגענד, האט אנגעמאכט א חורבן אין אונזער פערמע. די שווערע מיה און ארבייט פון א רייה חדשים, איז געגאנגען לאיבוד. די גאנצע 10 מארגעס ערד, וואס זענען פערוייהט געווארען דורך די קינדערלעך, כדי זיי זאלען האבען ברויט און געמיזעס, זענען אינגאנצען אפגעשווענקט געווארען פון דער ערד. מ'וועט איצט גלייך ביים אנהויב יאהר שוין מוזען קויפען ברויט פאר די הונדערט קינדער, וואס געפינען זיך אין אונזער אינטערנאט, אין דער צייט, ווען פאר-א-יאהרען האבען מיר געהאט אויף קרוב 4 חדשים ברויט פון אייגענער זריעה. געמיזע האבען מיר פאראיאהרען געהאט אויף א גאנץ יאהר, היי יאהר וואלט נאך געבליבען צו פערקויפען. דער הוראגאן האט אבער צושטערט אלע אונזערע פלענער און האפנונגען. די בלומען-פלאנצונגען, וועלכע וואלטען געקענט ברענגען בעדייטענדע הכנסות, זענען לחלוטין צושטערט געווארען. כדאי צו דערמאהנען, אז צווישען די בלומען זענען געווען 15 הונדערט בלויע כריזאנטעמען, די פירות אין פרוכט-גארטען זענען פערניכטעט געווארען, אפילו די פאשע פאר'ן לעבעדיגען אינווענטאר איז א תל געווארען. וויפיל צער און מאראלישע יסורים די קינדער האבען פון דעם דאזיגען אומגליק, איז זיך לייכט פארצושטעלען. די ליידען פון די קינדערלעך, וועמענ'ס שווערע הארעוואניע ס'איז געגאנגען לאיבוד, קען קיינער נישט פערגרינגערן. אבער א חוץ דעם מאראלישען שאדען, האבען מיר דאך געליטען אנ'אונגעהויער גרויסען מאטעריעלען שאדען. מיר ווענדען זיך דעריבער צו אייך, לאדזער יודען: העלפט אונז וויינינגסטענס דעקען דעם דאזיגען געלד - שאדען, כדי מיר זאלען זיין בכח אפצוקויפען דאס, וואס איז צושטערט געווארען. אונזער בודזשעט זעהט נישט פאר אייגצוקויפען פראדוקטען, וועלכע זענען דורכ'ן געוויטער צושטערט געווארען. מיר זענען זיכער, אז דאס לאדזער יודענטום, וואס האט תמיד ארויסגעוויזען אזוי פיל אינטערעס און ווארימע בעציהונג צו אונזער אינסטיטוציע, וועט איצט, אין אונזער גרויסען אומגליק ווי אמווארימסטען אונז צו הילף קומען און מיט פרייד ענטקעגען טראגען שפענדען פארטצוזעצען אונזער גרויס ווערק.

יעדער לאדזער יוד דארף איצט ערפילען זיין חוב לגבי „העלענובעק".

יעדער יוד מוז זיך בעשטייערען און מיטהעלפען צו דעקען די גרויסע היזקות וואס מיר האבען געהאט צוליב'ן שטורם. די הונדערט קינדערלעך, וואס זענען איצט פער'צערט און פערטרויערט, ווארטען אויף אייער הילף. די הילף איז א דרינגענדע. טראגט זשע תיכף אריין אייערע שפענדען פאר „העלענובעק".

שפענדען ווערען אנגענומען א גאנצען טאג אין דער אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט" פיעטריקאווער 21 און אין די ביורא-שעה'ן אין סעקרעטאריאט פון „העלענובעק" שענקיעוויטש 3/5.

פארזיצער פון אינטערנאט „העלענובעק"

מרדכי חיים רומקאווסקי.

צום פריהלינגס-סעזאן

— קויפט איהר —

אמביליגסטען

ארטיגע און אויסלענדישע

קאסמעטיק,

פערפומען,

כעמיקאליען

די פרישסטע מינעראל-וואסערן

אין אפטייק-סקלאר פון

מאגיסטער-פארמאציע

K. Stock

19 Zawadzka 19

Telefon 41-02.

אכטונג!

ספעציעל פאר אפרייזענדע

אין דארף!

בעזארגט אייך ביי אייער אפרייזע מיט א שאכטעלע, וואס ענטהאלט נויטיגע מיטלען אלס שנעל-הילף, ווי: יאדינע, וואטע, וואלעריאן-טראפען א. ז. וו. דער פרייז פון די שנעל-הילף-שאכטעלעך איז פון 2 זל. אן.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג

פון „נייעם פאלקסבלאט".

גילטיג דעם 28-טען מאי 1928

P. K. .7452

ס'איז א פראגע וועגען וואס פאר אנ'ארבייטער ס'האנדעלט זיך צי וועגען א פיזישען אדער גייסטיגען. אין ערשטען פאל, קען די פראבע-צייט נישט דויערן לענגער, ווי 7 טעג און אין צווייטען פאל – הנכסטענס 3 חדשים.

.7453 א פאבראריי פון מלינארסקא גאס.

אויב די פאבאר-קאמיסיע האט אייך קוואליפיצירט צו דער קאטעגאריע „א" לויט די פאראגראפען 49 און 62 פון די מיליטערישע סאניטפארשריפטען, איז עס דערפאר, ווייל מ'האט ביי אייך פעסטגעשטעלט א לייכטע פארם שווינדזוכט און א פערוואטערונג פון 1 איי הגם אהן קאמפליקאציעס.

.7454 .M. B פון קאנסטאנטינער גאס.

אמגלייכסטען וואלט געווען אין אזא פאל, אז איהר זאלט אייער הויזווירט צושיקען דירה-געלד יעדען חודש.

.7455. א. ס. 58.

.7456. מ. ח. פון מרדכי גבא'עס גאס 13.

.7457. א לעזער פון זאווישא 7.

.7458. א געטרייער לעזער פון נאווראט A.

.7459. ש. מ. 392.

.7460. אברהם בעזמאן פון זגערזשער.

.7461. א הויזווירט-אבאנענט.

.7462. שקליארזש.

.7463. א גרופע, האלע,הענדלער.

.7464. ש. ב.

.7465. אנ'איבערגעגעבענער לעזער פון נאראטאוויטשא.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטפערנענדיג די צייטונג.

.7466. א לעזער פון סטערצעו.

דער פאבאראווי האט נישט קיין רעכט צו דערלאנגען אנ'אפעלאציע אויף דער דעציזיע פון דער פאבאר-קאמיסיע וועגען געזונד-צושטאנד, סונדערסטוועגען אויב דורך דער צייט פערערגערט זיך זיין געזונד-צושטאנד קאן ער בעלייגענדיג אנ'ענטשפרעכענדער בעשטעטיגונג פון א מיליטערישען אדער רעגירונגס-דאקטאר זיך ווענדען מיט א מאטיווירטע בקשה, אז מען זאל איהם נאכאמאל שטעלען פאר א קאמיסיע.

ווי לעבען איצט די איטאליענישע יודען?

(ענדע פון 3-טע זייט)

רענטען האבען אריינגעבראכט א נייע ענערגיע און נייע אידעען אין דעם לעבען פון די איטאליענישע יודען. ווען איך זאג „נייע אידעען", מיין איך נישט דעם ציוניזם אדער נאציאנאליזם, נאר איינפאכע יודישקייט. זיי בעקענען דעם איטאליעניש-יודישען עולם מיט די מעשה'לעך פון פרצ'ן, מיט'ן הומאר פון שלום עליכמ'ען, מיט די דראמעס פון אנסקי'ן. מיט איין ווארט, די אנגעקומענע יודישע סטודענטען פון מזרח-איראפע האבען פאר די איטאליענישע יודען געעפענט א נייע וועלט-ליטעראטור, און ווען מיין פריינט, דער יונגער פראגער רעדאקטאר פון דעם איינציגען איטאליעניש-יודישען וואכענבלאט „ל'איזראעל", ד"ר באקי, שרייבט אין זיין בוך „דאס איטאליענישע יודענטום", אז „די יודען אין איטאליען זענען עפעס מעהר, ווי א רעליגיעזע גרופע", איז דאס טיילווייז אויך א רעזולטאט פון דער ווירקונג פון די אנגעפאהרענע פרעמדע יודישע סטודענטען. דאס איז אומדירעקט א רעזולטאט פון דעם „נומערוס קלויזוס", וואס די רעגירונגען פון פוילען, אונגארן און רומעניען האבען ביי זיך איינגעפיהרט.

אונטער דעם איינפלוס פון די יודישע סטודענטען פון פוילען, רומעניען און אונגארן, האבען יודישע פראפעסארען אין די איטאליענישע אוניווערזיטעטען גענומען בעקענען זיך מיט יודיש און דער יודישער ליטעראטור. פראפעסאר טראטשיני, דער גרעסטער קענער פון דעם איטאליענישען דיכטער דאנטע, האלט עפענטליכע רעפעראטען וועגען פרץ'ן, הירשביינען און אנסקי'ן, און ער געפינט נישט גענוג לויב-ווערטער פאר שלום אש, נאמבערג און אנדערע יודישע שרייבער. ווי ווייט דער דאזיגער אינטערעס אין דער יודישער ליטעראטור וועט געהן ביי די איטאליענישע יודען, דאס איז, פערשטעהט זיך, גאר אנ'אנדער פראגע. עס קאן זיין, נאטירליך, אז מיר האבען דא צו טון מיט דער אלט-בעקאנטער ערשיינונג, וואס עס ציהט מענשען צו אלץ, וואס איז פרעמד און אומגעוועהנליך. אזא מין אינטערעס צו פרעמדע און הייטע זאכען בעמערקט מען אלע מאל אין אלע לענדער פון מערב איראפע, מען אינטערעסירט זיך מיט אומגעוועהנליכע פרעמדע זאכען אזוי לאנג, ביז וואנען זיי הערען נישט אויף צו זיין פרעמד און ווערען אלעמען בעקאנט. צי דאס וועט זיין אזוי אויך מיט דעם נייעם אינטערעס צו יודישקייט, וואס מערקט זיך איצט ביי די איטאליענישע יודען, וועט ווייזען די צוקונפט.

רוזשע, אלס אליהו הנביא

צוליב א „דראמאטישער" מיידעל ווערט ר' חיים סטאצקער אוים „גוטער יוד"

נאר שטעלט אייך פאר, אז ס'איז געקומען צו „שפוך חמתך על הגוים" און ר' חיים האט געהייסען עפענען די טיר, איז אריין א הויכע פיגור אין חייסען, מיט א ווייסער, לאנגער באָרד, מיט גרויסע ברעמען. איידער מע זהאט זיך אומגעקוקט, איז די ווייסע פיגור גיך צו צום טיש, גענומען דעם כוס פון אליהו אין האנד, אויסגעטרונקען דעם וויין און גלייך טאקע ארוים פון שטוב און פערשוואונדען.

ר' חיים'ס ווייב האט ערשט איצט דערזעהן וואס פאר א מאן זי האט און פאר גרויס צרות, וואס זי האט דעם מאן איהרען נישט געגלויבט אין זיין גוטדיורישקייט, פאר גרויס איבעראשונג פון זעהן אליהו הנביא ביי זיך אין שטוב, האט זי גלייך זיך אויסגעצויגען אויף דער ערד און גע'חלש'ט; די אורחים פיים טי שהאבען געציטערט א צאהן אהן א צאהן האט ביי זיי געקלאפט. דער איינציגער, וואס איז געבליבען רוהיג איז געווען ר' חיים אליין.

— יודען, פרעהליך! — האט ער בעפוילען — מיר האבען זוכה געווען צו זעהן אליהו הנביא, לעבעדיג, יודען!

צומארגענס איז ר' חיים געקומען אין בית-המדרש אריין מיט גרויס תקיפות.

— דרך ארץ! — האט ער בעפוילען — איהר ווייסט מיט וועמען איהר רעדט? מיט א מענשען, וואס אליהו הנביא איז געקומען צו איהם צום סדר.

אין שטעטעל איז געווארען א בהלה. טייל יודען האבען טאקע אנגעהויבען האלטען פון ר' חיים'ען. פריהער האט ער פערשאלטען מען זאל נישט קינדלען או ועס איז מקוים געווארען. איצט, ווידער, איז אליהו הנביא געקומען צו איהם. מסתמא איז ער נישט א ליארע ווער. חסידים האבען נישט געוואלט נאכגעבען.

— סטייטש, אליהו הנביא קומט נישט צום רב, צו קיין גוטע יודען אפילו, וועט ער קומען צו חיים'ען?

דער רב אליין האט אויך נישט געגלויבט.

— עט! — האט ער געזאגט.

פון וויכוחים האבען יודען אנגעהויבען איבערגעהן צו קריגערייען און עס האט טאקע שוין נישט א סך געפעהלט מען זאל זיך געבען פעטש. נאר עטליכע חסידים יונגעלייט האבען בעשלאסען קלאר מאכען די זאך.

— אויב אליהו הנביא איז געקומען צום ערשטען סדר — האבען די יונגעלייט גע'טענה'ט — איז א שכל, אז ער וועט אויך קומען צו סצווייטען סדר.

דעריבער האבען זיי זיך שטילערהייט בעהאלטען ארום ר' חיים'ס הויז, כדי צו זעהן און איבערצייגען זיך, צי קומט טאקע אליהו הנביא, אדער דאס איז בלויז א פאנטאזיע פון ר' חיים'ען: וואס וויל זיין א „גוטער יוד".

אפליגענדיג א צייט, האבען זיי דערזעהן ווי פון דער נאכט רוקט זיך ארוים א ווייסע פיגור און שארט זיך צו ר' חיים'ס שטוב. א ווײלע זענען די יונגעלייט דערשראקען געווארען. די פיגור איז געווען אינגאנצען אין ווייסען, — א שרעק איז בעפאלען, נאר מיטאמאל האט איינער פון די יונגעלייט בעמערקט, אז אליהו הנביא האלט א גרויסען שטעקען אין דער רעכטער האנט. און דאס איז איהם געווארען אויפאלענד.

— א שטעקען אום יום טוב סטייטש?

צווישען די יונגעלייט האט זיך אנגעהויבען א ריספוסיע:

— אויב עס זאל זיין אליהו הנביא, — האט איינער געטענה'ט — וואלט ער קיין שטעקען אום יום טוב נישט געטראגען. מען טאר דאך נישט.

— וואס שייך ביי א מלאך, מען זאל נישט טארען? — האט א צווייטער זיך נעשפארט — א מלאך קאן טון, וואס ער וויל, אפילו טראגען א שטעקען אום יום-טוב.

— ניין — האט דער דריטער יונגערמאן איבערגעריסען — כאטש א מלאך מעג טון, וואס ער וויל, וועט ער אבער דאך יום טוב נישט געהן מיט א שטעקען, איז א סימן, אז ער איז קיין מלאך נישט...

— וואס דארף מען דא טראכטען א סך? — האט זיך א פערטער יונגערמאן, א דרייסטער, אריינגעמישט — לאמיר צוגעהן צו איהם און געבען שלום עליכם, וועט מען זעהן, מיט וועמען מען האט צו טון.

— געה דו! — האט איינער געזאגט.

— ניין, דו!

— ניין, דו!

דער סוף איז געווען, אז אלע האבען אויסגערופען „שמע ישראל" און געלאזט זיך צו אליהו הנביא, כדי איה סצו געבען שלום עליכם, אבער ווי נאר זיי האבען זיך דערנעהענטערט צו אליהו הנביא, האט ר' אליהו געמאכט פיס און אנגעהויבען לויפען.

— חברה, נאכלויפען! — האבען די יונגעלייט אנגעהויבען שרייען — לעבעדיג!

אליהו האט געפרובט נאך גיכער לויפען, נאר ער האט זיך פערפלאנטערט אי ורער איינענער קאפאטע און געפאלען. דאס האט שוין אינגאנצען איבערצייגט די יונגעלייט, מיט וועמען מען האט צו טון און מען האט זיך געלאזט צו איהם מיט גרויס קוראזש.

דער ערשטער האט איהם אנגעכאפט ביי דער לאנגער ווייסער באָרד. נאר שוין איז די באָרד געווע ןביים יונגענמאן אין דער האנד. איצט האבען די איבעריגע אנגעהויבען אראפרייסען דעם קיטעל, דעם גארטעל — און שטעלט זיך פאר, אז א בלאס סיידליש פנים האט ארויסגעקוקט פון קיטעל מיט א פאר דערשראקענע אויגען, או זא קוויטשיג שטימעלע האט גערופען:

— שלאגט נישט, יודען! כ'וועל אייך זאגען, ווער איך בין, אבי שלאגט נישט...

— ווער זשע ביסטו, חצופה?

— רוזשע בין איך.

— וואסער רוזשע?

— רוזשע פון דראמאטישען פעראיין. אלע קאנען מיך, איך שפיל אין ביבליאטעק אויף די פארשטעלונגען...

אין סטאצק איז געווארען שמחה וששון. קינד און קייט האט זיך געלאזט צו ר' חיים'ען. צו די געלעכטערען מיט די געשרייען, מיט די לצנות האט גאר קיין סוף נישט גענומען.

— מע-ע! — האבען יונגלעך קונדייסים געמעקט ווי די ציגען — רוזשע הנביא געהט! מע-ע!

ר' חיים'ען איז פינסטער געווארען אין די אויגען. רוזשע פון דראמאטישען קרייז איז די טאכטער פון זיין גרעסטען שונא — און וואסער פנים וועט ער האבען איצט אין שטעטעל?

די אורחים זענען זיך צולאפען. צוליב א מיידעל האבען זיי געציטערט און געפלאטערט און נאך גענוזט אויסהערען ר' חיים'ס אלע תורה'ס.

ר' חיים'ס ווייב איז נאר געזען אויסער זיך, מ'שטיינס געזאגט, כדאי געהען צו חלש'ען צוליב רוזשע'ן דער מויד?

אבער דעם ערגסטען פסק האט געהאט ר' חיים אליין. נישט גענוג, וואס מען האט איהם צומארגענס אויסגעלאכט אין בית המדרש, געמאכט פון איהם אויסצודרעהען, האבען נאך די חסידים בעשלאסען איהם צו בעשטראפען דערפאר, וואס ער האט געמאכט א שלעכטען שם אויף אליהו הנביא, און בעשטראפט, ער זאל שטעלען פאר אלע יודען פון שטעטעל מעהר מיט ניט.

א סברה פערענדיגט דער קארעספאנדענט, אז איצט זאל שוין טאקע דאס שטעטעל אויך אנהויבען זיך מעהרען און פרוכפערען ווי די פיש. וואָרים מען גלויבט נישט מעהר איצט אין כח פון ר' חיים'ס קללה...

ג. קופער.

צו פערשטעהן דעם אײגענעם מאַן

איז וויכטיגער ווי בלינדע ליבע פאַר'ן גליק פון פערהײראַטען לעבען

אַ פרוי דאַרף זיך לערנען צו פערשטעהן דעם כאַראַקטער און די פערלאַנגען פון איהר מאַן. — דאָס ברענגט מעהר גליק אין פאַמיליען־לעבען ווי צערטליכקײט און ליבע, שרײבט פרינצעסין אַלעקסאַנדרא קראָפּאָטקין. — עטליכע געדאַנקען וועגען ליבע איז אַלגעמײן.

אַז מען שטעהט בײַ דעם ברעג פון אַ ים זעהט מען ווי די כוואַליעס האַלטען זיך אין אײן אומקעהרען צו דעם זעלבען ברעג. זײ קענען נישט אַרויף אויפ'ן ברעג, און ווערען אָפּגעוואָרפע צוריק, אָבער באַלד קעהרען זײ זיך ווידער אום און לאָזען זיך צוריק צום ברעג, אײביג צו דעם זעלבען ברעג. אַזאַ אײנדרוק בעקומט מען אויך ווען מען לעזט די אַרטיקלען פון פערשידענע שרײבער און שרײבערינס אויף די אַלטע און אײביג נײע טהעמעס פון — ליבע און הײראַטה. ווידער און ווידער אַמאָל קערט מען זיך אום צו די זעלבע פראַגעס.

דאָס מאָל שרײבט וועגען דעם פרינצעסין אַלעקסאַנדרא קראָפּאָטקין. זי זאָגט דערבײַ אַרויס אינטערעסאַנטע געדאַנקען. ליבע איז דאָך אַ גרויסע זאַך. אויף צערטליכקײט און ליבע בליהט דאָך דאָס פאַמיליען־לעבען. אָבער אַלעקסאַנדרא קראָפּאָטקין זאָגט, אַז צו פערשטעהן דעם מאַן איז פאַר אַ פרוי נאָך וויכטיגער ווי סתם צו ליבען איהם. זי מײנט אַזוי: אַ מאַן האָט זיך זײנע פערלאַנגען אין לעבען. פאַראַן אײנער וואָס האָט אַ שטרעבונג צו דערגרײכען אַ געוויסע קאַריערע. ער מײנט אַז ער האָט טאַלאַנט צו ווערען אַ שרײבער, צו ווערען אַן אַקטיאָר און דאָס גלײכען. צי ער האָט טאַקע טאַלאַנט אויף דעם, איז אַן אַנדער פראַגע. אָבער די פרוי דאַרף ווערען די וואָס דאַרף צוגעבען דעם מאַן מוטה אין זײן שטרעבונג. צי ער וועט דאָס דערגרײכען צי נישט, אָבער אַלע מאָל וועט ער פיהלען, אַז די פרוי איז איהם געווען דער נאָהנטסטער מענש אין לעבען, אַז זי האָט איהם פערשטאַנען און אַז זי האָט איהם געהאָלפען אין אַלע זײנע וועגען. שלעכט אָבער איז, ווען די פרוי ווערט די קריטיקערין פון דעם מאַן, און זי הויבט איהם אָן אַראָפּצוקלאַפּען פון זײנע שטרעבונגען. דאָס רעגט איהם אויף, דאָס פערביטערט איהם, און דאָס גראָבט אויס אַ גרוב צווישען איהם און דער פרוי.

דאָס זעלבע איז אויך, מײנט אַלעקסאַנדרא קראָפּאָטקין, ווען אַ מאַן האָט געוויסע אַמביציעס, געוויסע שטרעבונגען אויף דעם וועג פון ביזנעס. נאַטירליך, דאַרף די פרוי זעהן דעם מאַן אָפּצוהאַלטען פון נאַרישע אַוואַנטורעס און שפּעקולאַציעס, אָבער אין אַלגעמײן גענומען דאַרף זי זעהן איהם צו פערשטעהן און צו העלפען איהם אין אַלע זײנע שטרעבונגען. דאָס וועט צווישען זײ שאַפען אַ בונד, וואָס וועט נאָך זײן פיל שטאַרקער פון סתם ליבע און סתם צערטליכקײט. פערשטעה דײן מאַן! — דאָס איז אַ וויכטיגערער געבאָט אין פאַמיליען־לעבען, ווי ליב דײן מאַן.

יעדער מענש האָט זיך זײן כאַראַקטער. יעדער מענש האָט זיך זײנע מעלות און זײנע חסרונות זײנע נײגונגען און זײנע פערלאַנגען — קורץ, דאָס אַלץ וואָס שטעלט צונויף זײן כאַראַקטער. אַ מאַמע ליבט איהר קינד. אָבער דאָס איז נאָך נישט אַלץ. אַ מאַמע פערשטעהט איהר קינד. און דאָס דרינגט אַרײן אין די קינדער נאָך מעהר ווי די ליבע. אַ מאַמע וועט פערגעבען אַמאָל דעם פעהלער פון אַ קינד און וועט זעהן צו ערמוטהיגען דאָס קינד אין די גוטע זײטען פון זײן לעבען. אַזאַ מין ראָלע מוז אַמאָל אויך אויספיהלען די פערהײראַטע פרוי. זי האָט אויף זיך אַ צווײענדיגע ראָלע. זי איז די פרוי פון דעם מאַן. זי מוז אָבער צײטענווײז אין לעבען אויך זײן די מאַמע פון דעם מאַן.

עס טרעפט אַמאָל מען זאָגט: זעהט נאָר, זעהט! דאַכט זיך, זי איז איהם געווען זעהר געטרײ, זי האָט איהם געליבט, און פונדעסטוועגען זענען זײ זיך צוגאַנגען. זײ האָבען זיך געקריגט און געקריגט ביז וואַנען פון זײער פאַמיליען־לעבען איז גאָרנישט געוואָרען.

מען וואונדערט זיך איבער דעם. אָבער די, וואָס וואונדערען זיך, ווײסען פיללײכט נישט, אַז די צרה אין יענעם הויז איז געווען דאָס, וואָס די פרוי האָט דעם מאַן נישט פערשטאַנען. זי האָט זיך נישט געלערענט איהם צו פערשטעהן. און דערפאַר האָט זי איהם שוין אויך נעיאַרעט. איהר טרײשאַפט האָט ווײניג וואָס געקענט אויפטון פאַר דעם גליק פון פאַמיליען־לעבען.

איז ווען דאָס אַ פראַגע בלויז פאַר דער פרוי? און דער מאַן? דאַרף ער זיך גאָרנישט לערנען אויך צו פערשטעהן זײן פרוי? נאָך אַלעמען, איז דאָך אונמעגליך אַז די פרוי זאָל זיך שטעלען אין דער ראָלע פון אַ מאַמען און בעהאַנדלען דעם מאַן ווי אַ זוהן, ווי אַ קינד. נו, און זי אַלײן? זי וואָלט דאָך אויך אַמאָל וועלען זײן אַ קינד.

געוויס איז דאָס אמת. פונקט ווי די פרוי דאַרף זיך לערנען צו פערשטעהן איהר מאַן, אַזוי דאַרף זיך אויך דער מאַן לערנען צו פערשטעהן זײן פרוי. די געשיכטע פון דעם אָבער, זאָגט אַלעקסאַנדרא קראָפּאָטקין, וואָס הײנט צו טאָג איז נאָך די לאַגע פון דער פרוי אַלץ אַזאַ וואָס זי איז מעהר צוגעבונדען צום הויז, צו די קינדער, וואָס זי איז נישט אַזוי זעלבסטשטענדיג ווי דער מאַן. און ס'איז דעריבער אָפט פאַר איהר נויטיגער אײנצוהאַלטען דעם פאַמיליען־לעבען ווי פאַר דעם מאַן. די פרוי דאַרף דעריבער זײן די ערשטע צו קוקען אויף דעם לעבען מיט אָפענע אויגען, צו מאַכען אַמאָל אַ פשרה מיט זיך אַלײן, און צו ברענגען גליק אין דעם לעבען פון הויז. צו האָבען אַ מאַן, איז נאָך נישט אַלץ. מען דאַרף אויך קענען האַלטען אַ מאַן. צו ליבען אַ מאַן, איז נאָך אויך נישט אַלץ. מען דאַרף קענען אָנהאַלטען די ליבע. מען דאַרף זעהן אַז די ליבע זאָל נישט אַוועקפליהען פון הויז, אַזוי ווי אַ פויגעל פליהט אַוועק פון זײן נעסט.

דער נײער פאָהר-פּלאַן

גילטיג פונ'ם 15-טען מאַי 1928.

קאַלישער באַהן-הויף

קומט אָן:

1,46	— פון וואַרשאַ פערזאָנען־צוג
2,47	— פון פויזען
6,29	— פון פויזען שנעל־צוג
6,43	— פון קראָקאָ און קאַטאָוויץ פערזאָנען־צוג
6,59	— פון פויזען " "
7,46	— פון לוִוִויטש "
8,51	— פון פויזען דורך קוטנאָ
9,00	— פון אָסטראָווע "
10,02	— פון וואַרשאַ דורך קוטנאָ
11,01	— פון לעמבערג דורך קוטנאָ
18,18	— פון פויזען לוקסוס־צוג מאָנטאָג, מיטוואָך און פרײטאָג
18,50	— פון פויזען פערזאָנען־צוג
13,10	— פון פויזען דורך קוטנאָ
20,45	— פון פלאָצק דורך קוטנאָ
18,15	— פון קאַליושעק
18,18	— פון פויזען לוקסוס־צוג מאָנטאָג, מיטוואָך און פרײטאָג
81,50	— פון פויזען פערזאָנען־צוג
18,55	— פון לוִוִויטש פערזאָנען־צוג
20,45	— פון פלאָצק דורך קוטנאָ
21,45	— פון וואַרשאַ "
22,05	— פון לאַסק " (אויב ס'איז נויטיג)
23,12	— פון וואַרשאַ שנעל־צוג
23,25	— פון אָסטראָווע פערזאָנען־צוג
23,35	— פון קוטנאָ

פאָהרט אָפּ:

0,05	— קיין פויזען דורך קוטנאָ
2,01	— קיין פויזען פערזאָנען־צוג
3,03	— קיין וואַרשאַ "
6,38	— קיין וואַרשאַ שנעל־צוג
7,16	— קיין וואַרשאַ פערזאָנען־צוג
8,00	— קיין אָסטראָווע "
8,30	— קיין קאַלושקי "
9,08	— קיין פויזען דורך קוטנאָ
12,31	— קיין פויזען לוקסוס־צוג (מאָנטאָג, מיטוואָך און פרײטאָג)
12,59	— קיין פויזען פערזאָנען־צוג
13,15	— קיין וואַרשאַ (דירעקט)
13,35	— קיין וואַרשאַ פערזאָנען־צוג
14,15	— קיין קוטנא "
15,30	— קיין אָסטראָווע פערזאָנען־צוג
15,35	— קיין לעמבערג "
15,40	— קיין לוִוִויטש פערזאָנען־צוג
18,26	— קיין וואַרשאַ לוקסוס־צוג (מאָנטאָג, מיט-
15,35	— קיין לעמבערג "
19,02	— קיין פלאָצק דורך קוטנאָ
19,11	— קיין אָסטראָווע פערזאָנען־צוג
19,20	— קיין לוִוִויטש "
20,00	— קיין לאַסק (אויב ס'איז נויטיג)
21,00	— קיין קראָקא און קאַטאָוויץ
21,50	— קיין פויזען פערזאָנען־צוג
23,20	— קיין פויזען, שנעל־צוג

לאָדז — פאַבריטשנאַ

קומט אָן:

1,48	— פון קאַלושקי פערזאָנען־צוג
5,00	— " " "
6,50	— " " "
7,24	— " " "
7,40	— " " "
8,40	— " " "
9,50	— פון טשענסטאָכאָוו פערזאָנען־צוג
11,10	— פון קאַליושעק "
12,45	— " "
13,30	— פון סקאַרזשיסקאָ פערזאָנען־צוג
14,40	— פון קאַליושעק "
15,40	— " "
16,35	— פון וואַרשאַ פערזאָנען־צוג
18,48	— פון קאַליושעק "
19,55	— פון טאַרנאָבזשעג פערזאָנען־צוג
20,00	— פון וואַרשאַ שנעל־צוג
20,28	— פון קאַלושעק
21,25	— פון קאַלושעק (זונטאָג און חגאות)
21,58	— פון קאַלושעק (ווען ס'איז נויטיג)

פאָהרט אָפּ:

1,25	— קיין קאַלושעק
4,50	— " קאַלושקי
6,40	— " "
7,20	— קיין וואַרשאַ שנעל־צוג
8,30	— קיין קאַלושעק
9,35	— קיין טאַרנאָבזשעג
10,35	— קיין קאַלושעק
11,50	— " "
14,15	— " "
14,35	— " "
15,15	— " "
16,20	— קיין טשענסטאָכאָוו
17,20	— קיין קאַלושקי
18,25	— קיין קאַלושקי
18,45	— קיין סקאַרזשיסקאָ
19,20	— קיין וואַרשאַ פערזאָנען־צוג
19,35	— קיין קאַלושעק
20,13	— " "
21,45	— " "
23,45	— " "

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.

זפרעכשטונדען פון: 12—2 און פון 5—7: עסם אויך אין ײַז לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

דער טאַנץ אַרום גאָלדענעם קאַלב.

(ראָמאַן).

21)

דער „גראַף" און די „גרעפין" ראָקלאַן זענען געזעסען און געשמועסט.

— וויליאַם, — האָט זי זיך געווענדט צו איהם — וויליאַם, וואָס וועט איהר עפּיס זאָגען וועגען דער באַראָנעסע אײדעלשטאַט?

— זעהר אַ טשיקאַווע פרוי, סעסיל!

— איך מײן אויך אַזוי! זעהר אַן'אינטערעסאַנטע! ס'איז אַן'אַבסאָלוט נײער טיפּ! אַן'אַוואַנטוריסטקע פון דעם טײוועלס געגאַד... זי וועט זיך אַמאָל ברעכען דעם קאַרק און ווערען אַ דורכשניטליכע קלײנבירגערליכע פרוי! זי וועט זיך פערשטעקען הינטער אַ באַרג מיט גאָלד, פערגעסען אַלע איהרע חטאים, וועט ווערען אַ פרומע ווײַבעל, און אָנהויבען צו טון מיט קונצענמאַכער און בעלי מופתים!.. זי וועט שליסען קאָנטשאַפט מיט אַזעלכע דאַמען, ווי זי, וואָס האָבען נישט קײן רײן געוויסען, און האָבען נישט קײן מוט אַפילו צווישען זיך צו רעדען וועגען זײער פערגאַנגענהײט דערנאָך וועט זי פערשוואונען ווערען מיט פעטס פאַר גאָרנישט-טון און פוסטעפּאַסקײט, און שטאַרבען אין זאַטקײט, אַן'עגאָאיסטישע און ווײט פון וואַסער-נישט-איז שטרעבונג, אָדער אײדעלען מענשליכען דראַנג!

— אַזוי איז עס!.. אָבער זאָגט מיר, סעסיל פאַרוואָס פערפאָלגט איהר די דאָזיגע פרוי? פאַרוואָס עפּיס איז עס, וואָס שוין עטליכע וואָכען ווי איהר זענט פערוואונדעלט געוואָרען אין איהר שאָטען, אויף אַזויפיל, אַז איהר האָט פערנאַכלעסיגט אײער פּריוואַט לעבען, אײערע געוואוינהײטען, פערגעניגענס, און... אַפילו אײערע פליכטען!

— איהר וועט זיך ווײַגען דעם שפּעטער דערוויסען, מײן אונגעדולדיגער פרײַנד. האָט נאָר מעהרער צוטרוי צו מײן קונסט. איך האָף דאָך צו שאַפען אַ נײעם טיפּ פּאָליצײ — אַ פּאָליצײ, אַזוי צוזאָגען אַן'אַרטיסטישע, אַ קינסטלערישע.

זי האָט זיך הויך פונאַנדערגעלאַכט, און נישט וועלענדיג ווײטער וואַרטען אויף פראַגען, אויף וועלכע זי האָט נישט געהאַט קײן חשק צו ענטפערען, איז זי אַוועק אין איהר טואַלעט-קאַמערעל.

דער „גראַף" און די „גרעפ'ין" ראָקלאַן!

אונטער דעם דאָזיגען נאָמען האָבען זײ געדונגען אַ ווילע אין מאָנטע-קאַרלאָ.

ער איז געווען אַ פעסט-געבויטער מאַנספּערשוין, אַ הויכוואוקסיגער, געהאַט דעם שטעל פון אַ קאַוואַלעריע-אָפיציר — נישט איבעריג אײדעל, און נישט איבעריג גראָב אין דער בענעהמונג.

זי איז געווען פון מיטעלע וואוקס מיט פעך-שוואַרצע האָהר. איהם פּנים האָט געטראָגען דעם חותם פון אינטעליגענץ, און אויגען האָט זי געהאַט שעלמיש-שמײכלענדיגע.

מיט אײן וואָרט—זי איז געווען אַ שלאַנקע עלעגאַנטע פרוי מיט קעצישע, אַ ביסעל נערוועזע בעוועגונגען, און פערמאָגט אַזאַ מין גראַציע, וואָס איז ספּעציעל אײגען אַרטיסטען —ד.ה. אַ גראַציע אַן'עטוואָס איבערגעזאַלצענע, אַ קינסטליכע, אַן'אויסגעלערנטע.

אַלע האָבען דאָס פּאָרעל ראָקלאַן געהאַלטען פאַר מאַן און ווײַב.

זײ זענען עס אָבער קײנמאָל נישט געווען און אַפילו נישט געווען קײן ליבהאָבער.

זײ האָבען די גאַנצע צײט געמוזט שפּילען אַן'אמת'ע קאָמעדיע, כדי די דינערשאַפט זאָלען נישט בעמערקען זײער פּאַקטישער פרעמדקײט.

די פרוי סעסיל, די „גרעפין" הײסט עס האָט געגאַסען פון וויליאַמס פולשטענדיגע געהאָרכזאַמקײט.

זי האָט בעפוילען, און ער האָט זיך געפאָלגט נישט פּרובירענדיג זיך צו ענטקעגענשטעלען.

נאָך מיטאָג איז געשטאַנען אַ פּרעכטיגער וועטער.

פון צײט צו צײט האָט זיך די זון אויסבעהאַלטען אונטער די ווײסע פּוכענע וואָלקענדליך פונקט זי וואָלט געוואָלט שיצען די ערד פאַר איהרע ברענענדיגע שטראַהלען.

ס'איז געווען אַ זונטאָג — דער ערשטער זונטאָג, אין וועלכען עס זענען בעשטימט געוואָרען די פערד-געיעגען.

אין דער טיר פון טואַלעט קאַמערעל האָט זיך בעוויזען סעסיל, וועלכע האָט פּרעכטיג אויסגעזעהן.

— איהר זענט גרײט, וויליאַם?

— יאָ, גרײט.

— איהר זעהט אויסגעצײכענט אויס! איך ווײס נישט פאַרוואָס, נאָר איך האָב חשק איהר זאָלט האָבען דערפאָלג בײַ אַלע פרויען! עס איז מיר זעהר טשיקאַווע, ווען איך האָב די געלעגענהײט אײך צו זעהן פערשפּאָרט פון ליבע!.. זעהר אינטערעסאַנט זענט איהר דאַן! איהר ווערט פּשוט משוגע — בנאמנות, אַזאַ אויסזעהן קריגט איהר!.. אויך נעכטען אין אָווענט מיט דער שײנינקער באַראָנעסע אײדעלשטאַט זענט איהר געווען גאָר אויסטערליש... ממש בלוט-דורשטיג... איהר האָט מיט אַזאַ פערביסענהײט!.. נאָר גאָרנישט—האָט איהר זיך כאָטש בעוויזען אויסצורוהען?

— יאָ, סעסיל, איך האָב זיך אויסגערוהט... און איבעריגענס האָב איך זיך גאָרנישט אײנגעמאַטערט!

— אָ, איהר בעוואונדערט מיך!

זי האָט איבערגעריסען די רײד, און פון איהר פּנים איז, ווי מיט דער האַנט אַרונטערגענומען געוואָרען די שטיפערישער פערשײַטקײט.

— ווען מיר וועלען קומען אויף די פערד-געיעגען, וועט איהר מיך איבערלאָזען אַלײן... איך וויל אַ געוויסע צײט פערבלײַבען אַלײן מיט זיך... אויב איך וועל זיך נויטיגען אין אײער אָנוועזענהײט, וועל איך אײך שוין אויסזוכען! אַלענפאַלס וואַרט אויף מיר בײַם אַרויסגאַנג, כדי מיר זאָלען זיך צוזאַמען זעצען אין אויטאָ.

סעסיל האָט פערקנעפּעלט איהרע הענדשקעס גענומען דעם שירעם, נאָך אַמאָל אַ קוק געטון אויף זיך אין שפּיגעל, כדי זיך איבערצײַגען, אַז איהר הוט איז אין אָרדענונג, און דערנאָך האָט זי פרײליך אַ זאָג געטון:

— נו, קומט'ס! מיר וועלען שוין סײַווי אַביסעל פערשפּעטיגען!

זײ האָבען זיך אַרײנגעזעצט אין אַן'אויטאָ, און שנעל אַוועקגעפאָהרען אין דער ריכטונג צום היפּאָדראָם (פּלאַץ פאַר פערד-געיעגען).

אויף די טריבונען איז געדיכט געזעסען אַ בונטער המון זאַטע מענשען, פוסטעפּאַסניקעס, צײַט-פערטרײבער, און עס האָט געהערשט אַ מונטערע צולאַכטקײט און זאָרגלאָזיגקײט.

די מענער האָבען זיך געפּוצט און גע'חנ'דעלט צו די פרויען, און די פרויען צו די מענער.

אײנער בײַ דעם צווײטען האָט געוואָלט אײנקויפען אַלע זיסיגקײטען פון עולם הזה, פון לוסט דורך אײדעלע, צאַרטע ווערטליך, דורך אונאויפהערליכען קאָמפּלימענטירען זיך א.א.וו.

ס'האָט אויך נישט געפעהלט דער צאָהלרײַכער לאַזער פון פּשוט'ע אויסגעלאַסענע פרויען. די שײנקײט פון זײערע קלײדער און פּנים'ער, די יונגקײט און לײַכטזין האָבען צוגעגעבען אָט די פרויען אַ מערקווירדיגען צוציהונגס-קראַפט, און זײ האָבען מיט זיך דערמאָהנט אין פאַרביגע זינגפײגעל, וואָס האָבען זיך אויסגערוהט נאָך אַ דרײַסטען אויפליה צו די הימלען.

(פאָרטזעצונג קומט).

CZARY | גרויסער יום-טוב-פּראָגראַם! | די ליבעס=הענדלערקע (Dziewczęta zaułków)

עראָטישע דראַמע אין 12 גרויסע אַקטען. — אין די הויפּט-ראָלען: BERNARD GOETZKE בעריהמטער טראַגיק | Aud Egede Nissen | Mady Christians אין דער ראָל פון אַנ-שטענדיגען מיידעל.

אָנהויב 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג. היינט ערעפענונג פון גאָרטען! דאָס קינאָ אין גאָרטען פון 8.30 אוז 10 אָוונד. אין פאַל פון אונגינסטיגען וועטער – קומט פאָר די פאָרשטעלונג אין זאַל

אין דער שולע פון מ. ז. מאַזיס, 4 נאַוואָמיעסקאַ 4

וואָס ווערט געפיהרט דורך ערשטקלאַסיגע פּעדאַגאָגישע קרעפטעו, קען מען איינשרייבען קינדער אַלע טאָג פון 3 ביז האַלב 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

די איינשרייבונגען קומען פאָר ביז דעם 1-טען יוני ד. י. 592

די לייטונג פון דער

7-קלאַסיגער העברעאישער קאָעדוקאַציאָנס-שולע אויפ'ן נאָמען פון שלום עליכם

איז מודיע, אַז איינשרייבונגען פון נייע שילער און שילערינס ווערען אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער שול-מאַכט אָנגענומען נאָר ביז'ן 1-טען יוני. די קאַנצעלאַריע, פּאָלודניאָווא 11, 1-טער שטאָק איז טעטיג טעגליך פון 8–2 נאָכמ.

פּרייז 2 זל. שנעל און רעעל! פּרייז 2 זל.

רעכטס-קאָנסולענטען-ביוראָ

„PORADA"-„פּאָראַדאַ"

10 פּיעטריקאָווער 10

אונזער לייטונג פון אַ לאַנגיעהריגע און רוטינירטע געריכטס-סעקרעטאָר שרייבט אַלערליי ביטען און אַפּעלאַציעס, קלאָוזולעס און זאַבעזשפּיעטשעניעס. אינפאָרמירט און שרייבט אין אַלערליי מיליטער-ענינים. אויך איבערזעצונגען אין פרעמדע שפּראַכען. 258

וואָרנונג!

אַזוי ווי עס האָבען זיך בעוויזען אין שטאָט פערשידענע נאָכגעמאַכטע פעלד=בעטען, מאַך איך בעקאַנט דאָס ג' פּובליקום, אַז די

עכט=פּאַטענטירטע **בעטען** עכט=פּאַטענטירטע

זענען פערזעהען נור מיט דער שוץ-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר וועלכע מיר זענען פעראַנטוואָרטליך ביז 3 יאָהר.

— צו בעקומען איז אַלע געשעפטען. —

אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל

ניקעל=בעטען, -אַמעריקאַנקעס,
ניקעל=קינדער=בעטען, קינדער=וועגעלעך,
טיש=בעטען, קינדער=בענקעלעך
מעטער=מאָס, אויף רעדלעך.

מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיסקע.
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.

בעט.: בעטלעך מיט וועגעלעך ווייס אָדער ברוין 17 זל.. פּאָלאָווע בעטלעך 14 זל.
רעעלע בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פּרייזען. זעמטליכע רעפּעראַטורען.

הערט! לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24, טעל. 31-85. דעטייל!

אַשרי אדם שומע לי!

לשקד על דלתותי יום-יום כי הולך בתום ילך בטח

און אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען סאַנדאָווע זאַכען, זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אוסטאַוו אַלערליי ביטעס קלאָוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אַ - פּוילען, אַפּעלאַציעס צו-ווילנע און קאַרנע אַפּאָזיציעס, אָדוואָ-לאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוזשאָנד-ראָזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען אינטער-ציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען

מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ, רעכט-קאָנסולענט.

אַ געוועלבעל

צו פערדינגען.

ערפאַהרען: קילינסקי 51 אין גאַלאַנטעריע-געוועלב.

אין אַדעלמובעק

ביי דעם שאָסע און טראַמוואַי-סטאַציע נעבען וואַלד אָפּצוגעבען אַ זומער=וואוינונג בעשטעהענד פון 2 צימער געאייגנעט פאַר אַ געוועלב מיט אַ וועראַנדע. ערפאַהרען זגערזשער שאָסע 23 ביי באַרטשעווסקי

דער בעוואוסטער

קאַליגראַף

י. בערמאַן וואוינט יעצט צעגעלניאַנאַ 59 229

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	12-9½ 5-4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד"ר לובימש	הויט-און געשלעכט-קר.	1—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	2—12½
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	1—12
ד"ר פּליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	3—1
ד"ר בערגסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	4—5

סיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. ווי מאַקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג איינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג—וויזיטען אין שטאָט.—אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.

אימפּפונגען געגען שקאַרלאַטין.

ווי אויך אַ דענטיסטישער קאַבינעט.

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 נמ.
ד"ר לאַזשינסקי סמאַראַפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קאָראָנען, מאָסטען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

מאַסאַזש= און הייל-גימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט

פון דר. מעד.

ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89

[illegible]

צייטן פון 3–5 נאָכמ.

דער בעריהמטער קאַליגראַף

ל. בערמאַן

(דער יונגער) וואוינט אויף זאַוואַדזקאַ 19, 1-טער שטאָק, און לערנט אויס שעהן און שנעל שרייבען און אויך גוט אַ יודישען בריף אין 15 לעקציעס.

געדענקט: זאַוואַדזקאַ 19

אַהרען אויף פּ ראָוועריען

קען מען זיך אַמלייכסטען אויסלערנען אויף דעם גרעסטען לאָדזער

ראָוועד-פּלאַץ

קאָנסטאַנטינער 16

אָפען פון 9 אַ זייגער פריה ביז 11 אַ זייגער אָוונט. אויך ווערען ראָ-ווערען אויסגעבאָרגט אין שטאָט. ס'ווערען אויך אָנ-גענומען אַלערליי רעפּע-ראַטורען פון ראָווערען. מיר קויפען געניצטע ראָווע-רען, ווי אויך טיילען, עווענ-טועל טוישען מיר זיי אויף נייע. קומט איבערצייגט אייך

Dr. med.

L. Pikielny

אוראָלאָג

ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען- און האַרן-קראַנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, האָר- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכקייט, לישיי און ראָק, רענטגענשטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 12 ביז 3 נאָכמ. און פון 6 אָוונט ביז 9 אָו.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Dla dorosłych – Dziś i dni następnych

BOGOWIE, LUDZIE, ZWIERZĘTA.

Dla młodzieży:

Pat i Patachon

w filmie p. t, „TANCERECZKA".

Wpoczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz.

אַ שוהל אין לאָדז

וועלכע עקזיסטירט זייט 1899 (אַ איינגעפיהרטע פּרנסה) איז איבערצוגעבען מיט אַלע מכשירים און צוגעהעריגע וואוינונג. ערקונדיגען זיך ביים אינהאַבער פון דער שוהל לאָדז פּיעטריקאָווער 120.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערען קר.	11—10 3—2 7—6
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2—1 8—7
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	12—10 5—4
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	1-11½ 6—5
ד"ר קאָנמאַר	כירורגישע-קראַנקהייט. 5-4 זונ.	1—2
ד"ר ווייגבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	1-11 7—5½
ד"ר סמופּעל	רענטגען	12—10 6—4
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	2—9

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, מאָסטען א. א. וו. בי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

אַ רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קאַרק-לאָמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער. אימפּפונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיט אין דער שטאָט.

ערצטליך-קאָסמעטיש. קאַבינעט

פּרל. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5–7 אָוונט

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, ווענערישע און הויט-קראַנקהייט. בעהאַנדל. פון מענער-שוואַכע. נעמט אָן פון 5—9 אָוונט

Dr. ADAM

GROSGLIR

Al Kościuszki 27

tel. 51-78,

הויט און וועגערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט

אַבאָנעמענט-פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער.

פאַר'ן אינהאַלט אין טערמינען די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר'ן טעקסט—15 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—20 גר. אין דער זייט 7 שפּאַלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ 4
נאָכ'ן טעקסט—10 „ „ „ „ —15 „ „ 7

פאַר אַ מיליטער-שורה: אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. [illegible]

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.